

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din. za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Prijateljska pogodba med ČSR. in Bolgarijo

Možnost zaključitve prijateljske pogodbe med Bolgarijo in Jugoslavijo — Pricetek boljših odnošajev med obema državama

Rim, 16. novembra. Kakor javlja »Messaggero« iz Prage, bodo pogajanja za zaključitev prijateljske pogodbe med Bolgarijo in Českoslovaško v kratkem končana. V političnih krogih zagotavljajo, da bo tej pogodbi sledila slična med Bolgarijo in Jugoslavijo, o čemer se že vrše pogajanja med Sofijo in Beogradom. Na ta način bi se omogočilo zbljanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Bolgarsko-jugoslovenski pakt se bo omogočil na ta način, da se Bolgarija odreče aktivnemu interesu na makedonskem vprašanju.

Sofija, 16. novembra. AA. Predsednik bolgarske vlade Ljapčev je sprejel danes v zunanjem ministrstvu člane jugoslovenske delegacije na bolgarsko-jugoslovenski konferenci, ki mu jih je predstavil jugoslovenski poslanik Nešić. Predsednik vlade Ljapčev je pri tej priliki izrazil upanje, da se bo konferenca končala z uspehom, ki da bo začetek srečne dobe v odnosajih med obema državama.

Velik pomen sofijskih pogajanj

Kako je prišlo do konference — Zveza med uveljavljanjem pirotskih konvencij in novo konferenco — Mednarodni interes na ugodnem zaključku pogajanj

Beograd, 16. novembra r. Povodom pogajanih med našo državo in Bolgarsko, ki so bila danes pričeta v Sofiji, objavljajo beograjski listi dališči, članke, v katerih se bavijo s problemi, ki so na dnevnem redu, in izražajo željo, da bi ta pogajanja dovele do sporazuma in do izboljšanja medsebojnih odnosov, ki so sedaj zastrupljeni zgoraj zaradi rovarevanja neodgovornih elementov na meji. »Politika« piše med drugim:

Danes so se sestali v Sofiji naši in bolgarski delegati, da nadaljujejo delo na ureditvi odnosov. Po dveh konferencah v Pirotu in po začasnom uveljavljanju pirotskih konvencij se bo na teh pogajanjih razpravljalo o vprašanjih, ki so s tem nezadružno spojeni, to je o resitvi dvostrišnega vprašanja in o neutralni coni.

Ze pred začetkom prvih pogajanj in na pirotskih konferencah je bila bolgarska vlada točno obveščena o našem stališču. Že takrat je bilo z naše strani naglašeno, da na meji tako dolgo ne bo mir, dokler ne bo odstranjen glavni vzrok, ki ruši mir in onesmogoči ureditev odnosov, a to je rešitev dvostrišnega vprašanja in odstranitev prevarnih elementov, ki se zbirajo na bolgarskem ozemlju v bližnjem našem in stalno povzročajo in izvajajo incidente.

Zaradi raznih vplivov bolgarske vlade ni mogla takoj pristati na razpravo o teh vprašanjih. Šele pozneje, ko je bilo g. Butrovu povodom njezovega potovanja po inozemstvu pojasnjeno, da mora bolgarska vlada z dejanski dokazati, da je res gospodar v Bolgariji, so uvideli v Sofiji svojo pogreško in pristali na to, da se sporna vprašanja rešijo stopnjema takoj, kakor je naš poslanik v Sofiji g. Ljuba Nešić predlagal že v svoji noti z dne 7. septembra.

Naša vlada je zato sprejela pirotske konvencije in pristala na njihovo začasno uveljavljanje, obenem pa je preko našega poslanika obvestila bolgarsko vlado, da ve-

lajo tako izpopolnjeni in popravljeni sporazumi pirotskih konferenc samo za dobo treh mesecov. Pirotski sporazum je stopil v veljavo 5. novembra in tako je do 5. februarja časa dovolj, da se resi vprašanje dvostrišnih posestev in nevtralne cone. Zavedamo se, da bo tehnična izvedba boljših sporazumov zahtevala precej časa, zlasti glede na letno dobo, prav tako pa tudi vemo, da načelni sporazum ni odvisen od nikakih tehničnih težav. Zaradi tega pričakujemo neodvisno od vseh okoliščin, ki so v zadnjem času vplivale na naše odnosne z Bolgarijo, neodvisno od splošnega razpoloženja v bolgarski javnosti, da bodo rodila ta pogajanja med našimi in bolgarskimi delegati pozitivne rezultate.

Posebno morda težak, tem težji, ker se vrše pogajanja v Sofiji, prepričani ne smo, da spremjam pogajanja vsaj z naše strani najboljša volja in upamo, da bodo naši delegati tudi pri bolgarskih delegatih našli ravno tako dobro voljo in željo za sporazum. Nočemo preročovati in učebati, vendar pa smatramo, da lahko nezamisimo, da je ta konferenca izredne važnosti za ves nadaljnji razvoj jugoslovensko-bolgarskih odnosov. Ta konferenca bo namreč pokazala, ali ima bolgarska vlada resno voljo za doseganje sporazuma. Jedro vsega vprašanja je zelo enostavno: hočemo mir in dobre sosedne odnosne ter ne zahtevamo ničesar drugega, kakor da se odstranijo vzroki, ki to ovirajo. Če prevladuje pri bolgarski vladi enaka volja, potem sporazum pa ne bo težaven. Bolgariji ni treba storiti nič drugega, kakor to, kar je dovolila drugim državam. Uverjeni pa smo tudi, da bodo krenili jugoslovensko-bolgarski odnosni naglo na bolje, čim bodo rešeni ti osnovni spori in odstranjen vzrok večnih obmejnih konfliktov. To pa je brez dvoma splošna želja i našega i bolgarskega naroda.

Bolgarska kritika vlade Ljapčeva

Mnogoštevilne aretacije in internacije

Sofija, 16. novembra. Pod naslovom »Država g. Ljapčeva« piše »Zname« med drugim:

Tako pri nas, kakor v inozemstvu se vsakdo po pravici vpišuje, kakšna je država, ki jo more brez kazni izigravati peščica makedonskih zarotnikov in petič razbojnikov. Kakšno tamstvo daje za varnost, za mirem gospodarski in kulturni napredek in s kakšno pravico se trudi, da bi bila sprejeta družino evropskih držav, ko nekda druga peščica konspiratorjev, ki je nastanena v nekem ministrstvu, kakor se trdi, more istotako ustavljati čete za ubijanje politikov in državnikov ter celo grozi samemu predsedniku Narodnega saborja. Pri nas in v inozemstvu vsakdo po pravici pristavlja. Kakšni zločini naj se še odigrajo v tej nesrečni državi, da bo končno vlada g. Ljapčeva sprejela sklepke, ki ji jih nalagajo zadnji dogodki? Ali hoteči skatati, da bo Uzunov prikonal s padradnim korakom skozi prestolnicu in zanj ves ministrski svet? Naravno je, da so slična čuda mogoča le v državi g. Ljapčeva, v žalostni državi g. Ljapčeva, ki ni in ne more biti država bolgarskega naroda.

Sofija, 16. novembra. Po razbojniškem napadu Doče Uzunova pri Berkoviči je notranje ministrstvo odredilo obsežno sledovanje po vsej Bolgariji, ki pa je ostalo doslej brez uspeha. Vesti, da je Uzunov s tovarši že ujet, žal niso resnične.

V sredo zvečer je bilo izvršenih nad 500 hišnih preiskav v Sofiji, nato v okolici, delavskih predmetih in končno tudi

med dijaki. Vse kavarne, nočni lokali in sumljive trgovine so bile temeljno preiskane. Vse sumljive osebe ki niso imele svojih legitimacij v redu, so bile aretirane in odvedene v politični oddelek sofijske policije. Izvršenih je bilo mnogo aretacij. Veliko število aretiranih, za katere se ni našel noben vzrok, da bi jih mogli pridržati v zaporu, so včeraj internirali v raznih krajin države, kjer bodo pod strogo policijsko kontrolo.

Aretacija opasne zaupnice boljševikov

Berlin, 16. novembra. Berlinska policija je zaključila preiskavo proti Behtejevi Višnjevski, katere ime je v zvezi s senzacionalnimi poročili tuh listov o usodi ruske carske rodbine. Pred gotovim časom je Višnjevska prišla v Berlin iz Jugoslavije s potnim listom, ki se je glasil na ime ge Nikolajev. V kratkem pa je berlinska policija zvezdala, da je Nikolajeva prav za prav agentinja moskovske Čeke in da se zove Višnjevska. Višnjevska je zagotavljala, da se nahaja ruska carska rodbina na popolnoma varnem mestu in da so vsemi člani razen prestolonaslednika živi. V to afero je zapletenih več ruskih emigrantov, uglednih bivših pristašev carske rodbine, kakor so F. Behtejev, Sabelski, Taboricki in drugi bivši russki visoki uradniki ter dvorjahi. Policia je vse spise o tej aferi odstopila sodišču.

Chicago, 16. novembra. Snoči je bil izvršen atentat na stanovanje čikaškega župana Jamesa Breena. Bomba je eksplodirala v veži in je porušila vse sprednji del hiše. Stanovalci so ostali po srečnem načinu nepoškodovani.

Pricetek izplačil pri Slavenski banki

Zagreb, 16. novembra. Vprašanje prisotjibom za poravnavo pri Slavenski banke je urejeno in je sodišče izdalo nalog, da se prične izplačevanje poravnalne kvote upnikom. Izplačila se bodo pričela v ponedeljek ali torek. S tem je vprašanje končne likvidacije Slavenske banke definitivno rešeno. Kakor znano, zlasti glede na letno dobo, prav tako pa tudi vemo, da načelni sporazum ni odvisen od nikakih tehničnih težav. Zaradi tega pričakujemo neodvisno od vseh okoliščin, ki so v zadnjem času vplivale na naše odnosne z Bolgarijo, neodvisno od splošnega razpoloženja v bolgarski javnosti, da bodo rodila ta pogajanja med našimi in bolgarskimi delegati pozitivne rezultate.

Zasedanje društva narodov

London, 16. novembra. Po informacijah diplomatskega dopisnika »Daily Telegrapha« sta se Macdonald in generalni tajnik Društva narodov Drummond dogovorila, da se bo vršilo zasedanje Društva narodov, ki je bilo prvotno določeno za 20. januar, prej ali pozneje, na vsak način pa v času, da se bo lahko nemoteno vršila pomorska razočitvena konferenca petih velesil, ki je sklicana v London. Preložitev te konferenca na pozneši čas ne bi bila všeč niti Angliji niti Ameriki. Verjetno pa je, da se bo druga haška konferenca vršila prej, najbrže že 15. decembra, ker želi vse zainteresirane vlade, da bi bil Youngov načrt definitivno sprejet še pred sestankom Društva narodov.

Pogajanja za sestavo češko-slovaške vlade

Praga, 16. novembra. Ministrski predsednik Udržal je povabil za danes na razgovor predstavnike republikanskih stranke in češkoslovaških socijalnih demokratov. Ko so republikanci obražložili svoje stališča in sporočili svoje pogoje za eventualno sodelovanje v vladi, so češki socijalni demokrati odklonili vse predloge ministarskega predsednika Udržala. Kakor se zatrjuje, bo ministrski predsednik povabil sedanje še nemške socialne demokrate. Pogajanja se zelo zavlačajo in bo bržkone predšlo do sestave nove vlade še koncem novembra.

Anglija priznala novo afgansko vlado

London, 16. novembra. Zunanji minister Henderson je včeraj v posebnem brzjavki obvestil afganskega zunanjega ministra, da je angleška vlada oficijelno priznala novo afgansko vlado pod vodstvom kralja Nadirkana. Zaenkrat pa Anglija še ne bo imenovala svojega diplomatskega zastopnika v Kabulu.

Komunistična akcija na Madžarskem

Budimpešta, 16. novembra. Kakor javlja »Magyar Ország«, je oročništvo ugotovilo, da rovarijo v premogokupu v Salgo Tarjan, kjer stavajo delavci že tri tedne, inozemski agent. Dosedaj je bilo aretiralo 26 oseb, ki so osmljene, da so iz inozemstva vtihotaplje komunistične letake ter jih razdeljevale med delavce.

Bombni atentat na čikaškega župana

Chicago, 16. novembra. Snoči je bil izvršen atentat na stanovanje čikaškega župana Jamesa Breena. Bomba je eksplodirala v veži in je porušila vse sprednji del hiše. Stanovalci so ostali po srečnem načinu nepoškodovani.

Dijaški nemiri tudi v Pragi

Češkoslovaški medicinci zahtevajo numerus clausus za inozemske slušatelje

— Praga, 16. novembra. Val dijaških nemirov je dosegel tudi Prago. V češkem anatomskem institutu se je vršilo protestno zborovanje čeških medicincev proti preveliku številu inozemskih slušateljev. Po zborovanju so dijaki, približno 600, odšli v sprevod skozi mesto. Na Václavskem trgu je interveniralna policija ter

odstranila več sandart s hujskajočimi napisimi. Nekaj dijakov, ki so se uprli, je bilo aretiranih. Ostali dijaki so nato odšli na češko fakulteto, kjer je deportacija izročila dekanu spomenico medicincev, ki zahtevajo med drugim numerus clausus za inozemske slušatelje.

Smrtni udarec madžarskih ireditentov

Nepričakovani odmev borznega poloma v Newyorku — Lord Rothermere je izgubil dve tretjini svojega premoženja in je zato ustavil madžarskim ireditentom vsako podporo

Bratislava, 16. novembra. Tukajšnji »A Nap« poroča iz Budimpešte:

Madžarska ima zopet veliko politično senzacijo. Med žrtvami borznega poloma v Newyorku je tudi znani angleški lord Rothermer. — Vest o velikih izgubah lorda Rothermera na newyorskem borzu je prispeval v Budimpešto že v nedeljo zvečer, vendar pa se takrat še ni vedelo, koliko znašajo te izgube. Vsi so mislili, da bogatega kralja angleškega iteka je izgube niso mogle prehudo zadržeti, toda včeraj se je izvedelo, da je lord Rothermer izgubil dve tretjini svojega premoženja.

Lord Rothermer bo ta udarec sicer še vedno lahko prebolel, toda bo madžarski ireditentistično politiko pomeni smrtni udar.

rec. Lord Rothermer se je že dolgo bavil z namero, da bi se umaknil iz politike, v kolikor je ta politika v zvezi z madžarskim vprašanjem. Vznevljen je najbolj zavojno tega, ker madžarska vlada ni sprejela njezovega predloga glede demokratičnih reform in grobno ga je zavojnil. Kljub temu pa je lord Rothermer še nadalje podpiral madžarsko revolucionarno ligo, ki je živel v glavnem od njegovega denarja. Seveda bo sedaj lord Rothermer ustavil vsako nadaljnjo finančno podporo madžarskim ireditentistom. S tem pa bo tudi zapečetena usoda njihovega gibanja.

Posledice newyorske borzne krize v Franciji

Padev tečaja francoskih vrednostnih papirjev — Hoover o zadnjih borzni paniki

Pariz, 16. novembra. Tukajšnji gospodarski krog zelo živahnou razpravlja o morebitnih posledicah newyorske borzne krize in njenem vplivu na francosko gospodarstvo. Splošno se smatra, da so stare ameriške akcije previsoko in da je ameriška špekulacija ustvarila zadnje časne nezdružljive gospodarske stanje ter odtegnila mnogo kapitala zdravim gospodarskim podjetjem. Prva posledica newyorske krize je bila, da so znatno padli tudi francoski papirji, ker so rabili francoski gospodarski krog za velika plačila, ki zavadejo koncem leta, velike kapitale. Toda pojav smatrajo tukajšnji gospodarski krog le za prehodnega značaja. Na drugi strani se je vrnilo v Francijo veliko kapitala, ki je bil doslej investiran v ameriških velikih kapitalih.

— Newyork, 16. novembra. Predsednik Hoover je izjavil, da je gospodarsko stanje Zedinjenih držav zadnji borzni paniki trdno in da bo v kratkem sklicana konferenca odličnih zastopnikov narodnega gospodarstva, ki bo razpravljala o ukrepih za zboljšanje gospodarskega položaja. Končno je izjavil, da je bila zaključena z zadnjim borzno krizo predloga trajajoča dobre brezmišelnih špekulacij, ki je odtegnila zdravim industrijskim podjetjem veliko kapitala.

V šestih urah preko Atlantskega oceana

V Ameriki hočejo zgraditi letalo za 600 oseb, ki bo preletelo atlantski ocean v šestih urah.

Pariz, 16. novembra. Tukajšnji listi poročajo o fantastičnem načrtu neke ameriške tvrdke, ki namernava zgraditi ogromno letalo, ki bo po svoji nosilnosti in hitrosti prekašalo vse, kar je b

Razvoj in zazidavanje Ljubljane

Zanimivo predavanje inž. Zbrizaja v Udruženju jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana

Ljubljana, 16. novembra.

Snoči je predaval inženjer g. Zbrizaj v Udruženju jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, o zanimivi in aktualni temi »Razvoj in zazidavanje Ljubljane«. Predavanje je poslušalo lepo število inženierjev, pa tudi drugih interesentov. G. predavatelj je v glavnem izjavil:

Ljubljana lepo mesto

Ne samo lokalni patrioti, temveč tudi mnogi drugi priznavajo, da je Ljubljana izredno lepo pokrajinsko mesto. To pa predvsem zaradi njene lepe lege na meji alpskega in kraskega sveta. Katero mesto po pravici lahko imenujemo lepo, je težko reči. V splošnem mora biti lepo urejeno, imeti mora lepe, široke ceste in ulice, ki nudijo tudi estetski užitek, biti morajo torej estetsko in harmonično zazidane, imeti morajo lepo zazidane trge in več ali manj monumentalnih zgradb ter lepa šetališča in javne nasade. Moderno zazidavanje mesta pa zahteva zlasti ravne ulice, ki se krizajo pravokotno. Izvzete so seveda radialne ceste, ki vodijo od periferije proti središču mesta. Toda ravne in pravokotno križajoče se ceste prav za prav niso posebno lepe, posebno še, če so dolge. Zde se nam dolgočasne. Nekateri strokovnjaki za regulacijo mest zagovarjajo zato sistem krvih in upognjenih cest in ulic, ki se menjavajo po lokalnih potrebah z ravnimi. So pa tudi starata mesta ali deli mest, ki so lepi, čeprav nimajo reguliranih trgov in ulic, kakor moderna, pa imajo zato arhitektonsko lepo zazidane prostore.

Starci del mesta

Starci del Ljubljane od Vodnikovega trga do Karlovske ceste na desnem bregu Ljubljanice napravili vsaj name ugoden vtič in ima nekaj arhitektonsko prav lepih hiš. stare hiše imajo ponavadi zelo razkošno notranjost, lepa stopnišča, v ligijenskem pogledu pa ne zadoščajo, ker so pomajklive glede luči, stranski prostorovi, kuhinj itd. Šele prvi stavni redi so povzročili, da so ljudje pri zidanju upoštevali bolj ligijenske potrebe pri hiši, kakor zadostno luč, dovolj zraka itd. Odtelej so torej posebno higijenski hiše posebno pozornost. Stavni redi so predpisali tudi regulacijski načrt, kako naj se zazidavajo ulice in trgi.

Prvi stavni red

Ljubljana je dobila prvi stavni urad 1. 1875, ki je veljal za celo bivšo Kranjsko in ki velja še danes. Izvzeta je Ljubljana, ki je dobila po predresu 1. 1896 svoj stavni red, ki je še v veljavi. Prvi stavni red še ne predpisuje sistema glede zazidavanja, omejil se je le na določitev stavbnih črt in parcelacije stavbnih prostorov. Drugi pa predpisuje dva zazidavalna sistema in sicer strnjene in odprtne. Pred potresom Ljubljana torej ni imela regulacijskega načrta. Če je bilo treba, se je napravil tak načrt za cesto, kjer je bil ravno potreben in se je eventuelno združil z regulacijo bližnje okolice. Posebnega sistema pa pri zazidavanju ni bilo. Po drugem stavnem načrtu je omejena tudi višina hiš na 17 m v notranjih okrajih, v zunanjih pa na 15 m od cestne gladine do roba strehe. Vile ne smejo imeti več kakor dve nadstropji. Stavni red določa tudi, kje se sme uporabljati strnjeni in je odprt sistem pri zazidavanju ulic in trgov. Pridružuje si tudi pravico, da stavna oblast velike arhitektoniske napake graja in prepove njih dovršitev.

Zazidavanje Ljubljane

Oglejmo si najprej, kako se je Ljubljana zazidavala. Vprašanje zazidavanja po odprttem ali po strnjemenu sistemu ni bilo za mestno občino tako podrejeno pomena, kakor se zdi. Mestna občina je moral skrbeti pri zazidovanju posebno za vzdrževanje cest in vse kanalizacijske in druge naprave pri cestah, kakor napeljavo vodovala, plina, električne razsvetljave in tlakovanja. Le hodnike mora napraviti gospodar in jih pozneje vzdržuje mestna občina. Ta skrb pa pomeni za občino važno finančno vprašanje. Strnjeni sistem pri zazidavanju je pa glede tega za mestni proračun mnogo ugodnejši, kakor odprt. V obeh sistemih so namreč stroški za vse potrebne cestne naprave enaki, toda dohodki kakor doklade, vodarina itd., so različni. Pri odprttem sistemu so dohodki manjši in zato se za take sisteme lahko odloči samo občina, ki ima imovito prebivalstvo, ki vse te dejavate zmore. Če razdelimo n. pr. prostor 100 kv. m v parcele po 25 m dolžine in jih zazidamo samo z enonadstropnimi hišami, dobimo 4 vogelne in osem vmesnih hiš. Vmesne imajo po 2, vogelne pa po 6 stanovanj. V tem bloku je torej skupaj možnih 56 stanovanj. Če stane eno stanovanje 1000 Din mesečno, znaša najemnina za stanovanja skupaj letno 672.000 Din. Potem je ta vsota poplačila pri določitvi zgradarine, občinskih dokladov, vodarine, gospodarske, občinske ter kanalizacije. Elektrika in plin se plačuje po vporabi. Ce zazidamo omenjeno blok po odprttem sistemu, dobimo 12 vil. Zaradi predpisov o oddaljenosti posameznih vil je mogoče urediti v vsakem nadstropju vile samo eno stanovanje ali dve stanovanji v vilu, torej 24 stanovanji skupaj. Ce znaša najemnina mesečno za vsako stanovanje tudi 1200 Din, torej za 24 stanovanji skupaj 288.000 Din, vstopa, ki je podlaga pri določitvi zgradarine in doklad, dobimo med strnjenim in odprttem sistemom glede doklad razmerje 1 : 2.33, kar se pravi, da so dohodki od strnjenega bloka za mestno občino skoraj 2.5krat večji, kakor od odprtrega bloka. Stroški za vzdrževanje

cest itd. so za oba sistema enaki, dohodki pa različni, kar pomeni precej za mestno gospodarstvo. Še večja je razlika v dohodkih, če vpoštevamo, da po strnjemenu sistemu lahko zazidamo bloke tudi s 3-nadstropnimi hišami, dočim so trinadstropne hiše pri zazidovanju po odprttem sistemu sploh prepovedane.

Širokogrudnost

Pri zazidovanju Ljubljane v zadnjih 50 letih se je postopalo precej širokogrudno, kar ni koristilo ne mestni blagajni, ne estetskemu okusu. Poglejmo samo Resljevo cesto, ki je tako reči v sredini mesta. Zazidana je zelo neracionalno. Od Komenskega ulice do Slomškove ulice ima zapadna fronta v dolžini 230 m štiri vile in še te so neenako razvrščene. Na vzhodni fronti je tudi precej nezazidanega prostora, ki mesta nikar polepšava. Sicer je cesta zazidana po obeh sistemih, toda lahko si mislimo, kako lepo lice bi nudila, če bi imeli dve strnjeni fronti lepih dvo- ali trinadstropnih hiš. Neracionalno je zazidana tudi vsa okolica Resljeve ceste, ker nasični predniki niso imeli smisla za racionalno zazidavanje mesta. Učiteljišče v vrtom bi bilo v strnjeni cesti gotovo lepa izmenjava. Škoda le, da je v tem kraju mesta elektrarna, ker bi se sicer tu razvil lep del mesta. Take naprave spadajo izven mesta.

Velike napake v zazidavanju

Potres je bil povod, da je Ljubljana dobila regulacijski načrt, po katerem naj bi se mesto sistematično in estetsko razvijalo. Predložen je bil med drugim tudi regulacijski načrt avstrijskega strokovnjaka za regulacijo mest arhitekta Sitteja, ki pa ni bil sprejet. Po tem načrtu so bile predvidene tudi upognjene ulice z umerjenim radijem. Sprejet je bil načrt, po katerem zazidavanju ni posebno posrečeno in harmonično rešeno. Po njem se je že najlepše zazidalo pred storok okoli sodnega poslopja. Zazidano je v strnjemenu sistemu in ima v sredini park, kar je mestu v kras in v korist. Zeleti bi bilo, da bi se tako zazidale še nezazidane parcele v tem kraju. Na Poljanah se je zazidalo po strnjemenu in po odprttem sistemu, ravno tako Zrinjskega cesta. Lepoto te je v kvarti trinadstropna vogalna hiša. Te pogreške pa nima na vesti magistrat kot stavna oblast. Tudi cesta Vojvode Mišića se bo zazidala po obeh sistemih, ker ima na severni fronti še dve predpotresni hiši po strnjemenu sistemu, na južni pa nekaj viš. Posebno poglavje je zazidavanje Strelške ulice, ki je prilagodena vzdobju gradu in je zato upognjena. Skoda, da se za to ulico ni svoječasno določila regulacijska črta po Sittejevih načrtih, kajti zazidavanje te ulice zlasti na severni strani od Zrinjskega cesta do Gruberjevega prekopa je vse prej kakor posrečeno, zlasti v lepotnem oziru. Ze vogalna vila na Zrinjskem cestu in v Strelški ulici in sosedna vila sta v veliki disharmoniji. Upajmo pa, da se bo vršilo nekaj zazidavanje od Zrinjskega cesta do Mestnega doma bolj posrečeno.

Tudi Domobraska cesta se razvija po dosedanjih stavbah sodeč po obeh sistemih. Ne vem pa, zakaj se je ta cesta od podaljšene ulice Star pravde do Poljanske ceste zožila, kar bo pozneje, ko bo zazidana, okoli zelo motilo. Arhitekt inž. M. Fabiani je projektiral krožno cesto okoli notranje Ljubljane v obliki nekakega Ringa. En del tega je tudi Domobraska cesta, ki pa z zožitvijo pokvari tako zamisel, kajti Ring zahteva po vsej dolžini enako širino. V okolici Sv. Petra in Tabora se razvija mesto tudi po obeh sistemih, ki se menjavajo precej posrečeno. Ni pa mogoče odobravati višine hiš v Škofji ulici. Tu so eno-dvo- in trinadstropne hiše, kar gotovo ni lepo. Sokolski dom na Taboru je na severnem delu preveč zakopan v zemljo. Ce bi bil vsaj meter višji, bi ta sicer lepa in monumentalna zgradba prišla vse drugače do veljave. Neprimeren je mi zdi regulacijski načrt tudi pri zazidavanju vzhodnega vogala podaljšane Ahacljeve in Masarykove ceste. Od tega vogala proti Kette-Murnovi cesti so tri vile, ki so v veliki disharmoniji z dvema ostalima. Slično anomalijo v zazidavanju imamo tudi na vogalu Holzapflove in na njo navpične ceste, ki še nima imena in na Erjavčeve cesti, kjer so tri vile v stavni črti, četrta in največja je pa pomaknjena preko te črte. Predaleč bi prisli, če bi kritizirali tudi strehe glede parve opeke, ki je lisasta, ker krovje krije moščano s staro in novo opeko, in pa maledže na hišah, ki jih povzročajo držaji električnih žic. Neki zagreški list je pa lepotne nedostatke Ljubljane ostro kritiziral. Ponesrečene zazidave mesta je kriva po mojem večkratna sprememba regulacijske-

ga načrta. Če razdelimo n. pr. prostor 100 kv. m v parcele po 25 m dolžine in jih zazidamo samo z enonadstropnimi hišami, dobimo 4 vogelne in osem vmesnih hiš. Vmesne imajo po 2, vogelne pa po 6 stanovanj. V tem bloku je torej skupaj možnih 56 stanovanj. Če stane eno stanovanje 1000 Din mesečno, znaša najemnina za stanovanja skupaj letno 672.000 Din. Potem je ta vsota poplačila pri določitvi zgradarine, občinskih dokladov, vodarine, gospodarske, občinske ter kanalizacije. Elektrika in plin se plačuje po vporabi. Ce zazidamo omenjeno blok po odprttem sistemu, dobimo 12 vil. Zaradi predpisov o oddaljenosti posameznih vil je mogoče urediti v vsakem nadstropju vile samo eno stanovanje ali dve stanovanji v vilu, torej 24 stanovanji skupaj. Ce znaša najemnina mesečno za vsako stanovanje tudi 1200 Din, torej za 24 stanovanji skupaj 288.000 Din, vstopa, ki je podlaga pri določitvi zgradarine in doklad, dobimo med strnjenim in odprttem sistemom glede doklad razmerje 1 : 2.33, kar se pravi, da so dohodki od strnjenega bloka za mestno občino skoraj 2.5krat večji, kakor od odprtrega bloka. Stroški za vzdrževanje

cest itd. so za oba sistema enaki, dohodki pa različni, kar pomeni precej za mestno gospodarstvo. Še večja je razlika v dohodkih, če vpoštevamo, da po strnjemenu sistemu lahko zazidamo bloke tudi s 3-nadstropnimi hišami, dočim so trinadstropne hiše pri zazidovanju po odprttem sistemu sploh prepovedane.

Zazidavanje okolice

Tudi v okolici in na periferiji mesta se zida mnogo, toda brez prave sistematike. Regulacijski načrt za okolišne občine mena da ne obstaja. Treba pa je zazidavanje okolice spraviti takoj v sklad z mestnim regulacijskim načrtom. Le škoda, da se to že ni zgodilo pred časom, kar bi onemogočilo kaos v zazidavanju okolice, pri čemer ne igrajo estetski razlogi niti glavne vloge, temveč pride v poštve predvsem gospodarske praktične vprašanja, kakor ceste, ki jih je treba usmeriti proti mestu, kanalizacija, železnična itd. Velika ovira za harmonično in sistematično zazidavanje mesta so zlasti posestniške razmere z malimi parcelami. V Belgiji in v Nemčiji so z zakonom tudi proti volji posestnikov strnili take male parcele v en blok in tako omogočili sistematično in harmonično zazidanje prostora. Tako bi morali postopati tudi pri nas.

Gramozne jame

Omenim naj pri tej priliki še mestne gramozne jame, ki so pri regulaciji mesta važne. Ena se v Ljubljani zazidala za Kolizejem, drugo je Oreal preuređil v stadion, tretjo na Poljanah je pa mesto porabilo za pristavo. Take jame se zelo prikladno izrabljajo in zazidana so lahkovo velika ovira pri razvoju mesta. Kopanje novih gramoznih jam bi se moral torej vsaj na mestnem teritoriju preprečiti. Taka jama je nastala pred 80 leti na Dunajski cesti pri strojnih tovarnah. Od tega so vozili material za gradnjo kolodvora v železnicu. Jamo so zasuli in parcelirali, toda teren je tu kaka dva metra nižji od okolice, kar nikakor ni lepo.

Kolodvora ovirata razvoj mesta

Za razvoj severnega dela Ljubljane do Dravje, kjer ima mesto največje in najboljše pogoje za razvoj, so velika ovira kolodvora. Veliko se je že govorilo posebno na zadnjih občinskih sejih, o tej oviri pokazala se je nezdružnost obstoječih razmer na glavnem kolodvoru in potreba po združitvi severnega dela mesta z notranjim. Pri reševanju teh problemov opažam, da se govorja največ o Dunajski cesti, kakor bi ne imeli se drugih kraljev, ki zahtevajo tudi rešitev glede železnic, kakor Gospodarska cesta, obe Šiški, cesta za Šišenskim kolodvorom, cesta na Rožnik, nadalje Večna pot, nekatere ceste na Glinčah in v Rožni dolini ter v Tivoliu. Nič manjši problem za razvoj mesta ni tudi Šišenski kolodvor. Vsa te vprašanja se dajo rešiti le z obsežnejšo in radikalne preuređitvijo. Provinčijsko takih problemov torej ne kaže reševati.

Treba se je seveda ozirati tudi na finančno možnost. Radikalna rešitev bi bila v tem, da bi kolodvor pomaknili paralelni s Kette Murnovo ulico kakih 800 m od sedanjega mesta bolj proti vzhodu, savska železnica bi šla od severa za Kolinsko tovarno na kolodvor, od tu pa skozi tunnel pod Golovcem ob dolenskem kolodvoru čez Ljubljancico do Viča, kjer bi se spojila s staro progo pred mostom čez Mali Graben. Gorenjska železnica bi se cepila vzhodno od pokopališča pri sv. Krizu proti severu do Vižmarjev, kjer bi se spojila s staro progo. Na Ježici bi se zvezala s kamniško progo. Ta rešitev bi bila gotovo najboljša, toda bi bila storila, da ni mogoče mislit na njeni uresničenje.

Ugodnejša rešitev bi bila s celnim kolodvrom kakor ga ima Beograd.

Sličice izpred sodišča

Ljubljana, 16. novembra.
Na številkah 28 in 79 ljubljanskega sodišča se sliši marsikaj zanimivega. Na 79 presoja in obravnavajo težje zadeve, lažji delitti pa se obravnavajo na 28, ki je že itak znan kot »špetarski«.

Če se star panj vname

Zivljenje piše včasih res čudne romane, najbolj tragikomicni pa so menda romani dveh bitij, ki imata sicer obe mlado srce, ki ju pa loči najmanj štiri ali celo pet krijev. Taka zadeva se je nedavno obravnavala na »28«. Stara matrona se je zaljubila v mladega, postavnega fanta, sodišče pa je moral reševati njun spor in posredovati, da se zadeva poravnava.

Bila sta res zanimivi par. Ona 60letna matrona, sivilosa, elegantna in razkošna z velikimi brillantnimi uhani in dragocenim kožuhom, on v oguljeni, ponošeni sukni, z zamazanim klobukom. Videti je bilo, da se mu je nekoč dobro godilo, vsaj tako bi se dalo soditi po kakovosti njegove sukne. Matrona je sedla na stol in odpire so se njene zavrnice. Gostobesedno je priveden, da je prišel nekega dne k nji reven kakor cerkevna miša, razširgan in zamazan. Bil je študent brez sredstev in prošil je podpore, češ, da ne more nadaljevati študij. Smilil se je in, ker je bil drugače tako čeden fant. Vzela ga je k sebi in materinsko je skrbela zanj. Študent je ostal kar pri nji, hlinil ljubezen do nie in jo končno zasnubil.

Bila je srečna, verjela mu je. Nakupila mu je oblek, perila in vsega, kar si je zasezel. Nekega dne je prišel namreč v kavarno »Emona«. Golorok in brez klobuka je trdo sedel za prvo mizo, pljunil nezeniran predse in naročil kozarec pelinkovca. Moral je imeti precej osušeno grlo, kajti izpeljek je kar v dušku. Po prvem kozarčku ga je močno žejealo, naročil je drugače in tretjega. Žeja pa je bila vedno hujša in zato je naročil še dva pelinkovca in še dve turški povrh. Ko je naročil

šestič pelinkovca, je potrkal na podjetnega gosta pozoren plačimi, g. Jaka. Naročil je natakarju, naj z naročilom počaka, sam pa se je podvial k žejuemu gostu,

— Oprostite, je dejal, ali boste tolje povrnila. Račun

Zavarovanje ljubljanskega mestnega delavstva

K občnemu zboru MDZ - Mestno delavstvo začne samo upravljati svojo hokško blagajno

Ljubljana, 16. novembra.

Jutri ob pol 10 dopoldne se bo vršil v dvorani mestnega magistrata občni zbor MDZ. Na dnevnem redu je poročilo o splošnem stanju MDZ, volitev načelstva in nadzorstva ter slučajnosti.

Samostojno zavarovanje mestnega delavstva

Leta 1922 je občinski svet izdelal za mestno uslužbenstvo poseben službeni red, ki določa, da dobiva mestno delavstvo, če zbole, za dobo 26 tednov polno mezdó ter ureja tudi zavarovanje za onemoglost, starost in smrt. Zavarovanje je bilo vneseno v službeni red na podlagi zakona o zavarovanju delavcev, razglasenega v »Uradnem listu« 17. novembra 1921 in 13. junija 1922. Ker je bil občinski svet razpuščen, je ta službeni red potrdil 1. avgusta 1922 vladni komisar vlad. svetnik dr. Senekovič. Ko je pa stopil 1. junija 1922 zakon o zavarovanju delavcev v veljavno, je mestna občina vse svoje delavstvo zavarovala pri OÜZD.

Delavstvo v mestnih podjetjih je bilo tudi že prej zavarovano pri okrajni bolniški blagajni, pač pa delavstvo zaposleno s čiščenjem cest in ulic itd., ni bilo nikjer zavarovano. Bolni so se lečili na račun mestnega ubožnega zaklada. Kot rečeno, ima mestno delavstvo v svojem službenem redu zagotovljeno tudi onemoglost in starostno zavarovanje. Ker se zakon o zavarovanju delavcev ni v polnem obsegu izvedel, je l. 1923 sklenil občinski svet pod županom dr. Peričem ustanoviti lastni zavarovalni fond. Mestna občina je pričela izvajati zavarovanje v lastnem delokrogu 1. maja 1923 po mestnem fizičatu.

Zaradi enotnega postopka in uprave je občinski svet še na seji v juniju 1923 sklenil ustanoviti poseben urad za zavarovanje delavcev pod imenom »Bolniška blagajna mestnih delavcev«. Ta urad je pricel poslovati 1. julija 1923 in je bil administrativno priključen socijalno političnemu uradu.

Radi bonifikacij, podeljenih mestnemu delavstvu po občinskih svetih ter radi drugih zadev uradovanja je socijalno politični odsek občinskega sveta takoj spošteval potrebe lastnega pravilnika za bolniško blagajno mestnih delavcev. Preden je bil pravilnik izdelan, je bil občinski svet že zopet razpuščen. Leta 1925 je ustavil g. Zirkelbach s osnutek pravilnika za zavarovanje mestnega delavstva. Na anketi 25. oktobra 1925 je bil osnutek sprejet in potrebno je bilo edino še odobrenje občinske uprave. Ker pa od 1. 1924 do 1928 ni bilo rednega občinskega sveta, je ronal osnutek pravilnika od ene do druge začasne uprave, seveda brez uspeha.

Sedanj občinski svet se je končno resno zavzel za to zadevo. Zirkelbachov osnutek pravilnika je obč. svetnik dr. Joža Bohinjec, nakar je bil pravilnik na seji občinskega sveta 23. julija 1929 odobren in sprejet.

Pravilnik MDZ

Najvažnejše določbe pravilnika MDZ so § 11. točka b, po kateri prejeme mestni delavec za čas bolezni, največ pa za dobo 26 tednov, vse prejemke (redne z dokladami), katere je prejemal po zadnjem rednem izplačilu prejemkov. Te prejemke izplačuje ona blagajna mestne občine ali mestnega podjetja, ki je izplačevala zadnje redne prejemke, in sicer v svoje lastno breme. Ako traja bolezen nad 26 tednov, ima delavec pravico do hranjanja iz sredstev MDZ za nadaljnih 26 tednov, oz. po gojev za upokojitev, drugače pa do dneva upokojitve, in sicer v znesku dveh tretjih zavar. mezdó dnevno, MDZ nudi torej veliko bojež dajatve, kot so predpisane po zakonu o zavarovanju delavcev.

Namen zavarovanja za onemoglost, starost in smrt je omogočiti članom, če onemorelo ali se postara, vzdrževanje z dajanjem trajnih rent (invalidskih in starostnih) in, če umrejo, podpirati zavarovanje rodbino z dajanjem rent za deči in najnujejo počni vodvi in sorodniki (posmrtno podporo).

Invalidska renta znaša na leto, dokler ni vplačan 500 tedenski prispevki. Osemkratni znesek povprečnega na leto vplačanega prispevka. Ako je zavarovanje trajalo vsaj 500 tednov, znaša invalidska, odnosno starostna renta 12 kratni znesek povprečno na leto vplačanega prispevka.

Ako je pa član plačeval prispevki za starost ali onemoglost polnih 10 let, znaša starostna odnosno invalidska renta 40% povprečne zavarovalne mezdó, za vsako nadaljno službeno leto pa 24% več, tako da dobi z dosluženim 35. letom rento v polnem znesku povprečne zavarovane mezdó.

Denar MDZ, ki se neposredno ne rabi za poslovanje, se mora plodovito in varno naložiti, in sicer deluje, da vsako panogo zavarovanja posebel. Nalagati se sme le v Mestni hranilnici ljubljanski. Denarna sredstva MDZ se smejo uporabiti s sklekom in po načrtu, ki ga odobri načelstvo tudi v svrhu preventivnega zavarovanja.

Najbolj važno je za delavstvo 9. poglavje pravilnika, ki govori o upravi MDZ. Po tej upravi bo delavstvo soodločevalo pri vseh važnih zadevah zavarovalnih panog in upravljalo MDZ. Načelstvo zavarovalnice obstoji iz 9 članov in namestnikov; 6 članov in 6 namestnikov voli občni zbor z listki po programu za dobo treh let, 3 člane in 3 namestnike določi občinski svet iz svoje srede. Vse poslovanje zavaroval-

nice nadzoruje nadzorni odbor, obstoječ iz 6 članov in 2 namestnikov, od katerih izvoli občni zbor dva člena in dva namestnika, štiri člane pa izvoli občinski svet iz svoje srede.

V smislu pravilnika je imenoval občinski svet v načelstvo MDZ kot člane: dr. Joža Bohinjec, Staneta Likarja in Metoda Gomajerja, kot namestnike Filipa Uratnika, Franja Rupnika in Josipa Rutarja; v nadzorstvo kot člane: Aloizija Potočnika, Josipa Ambrožiča, Ivana Krivno in Ludvika Miklošiča. Ostala šest članov in šest namestnikov načelstva, dva člena in dva namestnika nadzorstva izvoli jutrišnji občni zbor.

Pregled delovanja MDZ

Od 1. julija 1923 do 31. avgusta t. l. so znašali zavarovalni prispevki in stroški bolezničnega zavarovanja in starostnega zavarovanja:

Bolniško zavarovanje:

Zavarovalni prispevki		Stroški
od 1. julija do 31. decembra 1923		od 1. julija do 31. decembra 1923
1. 1924	127.270,96	62.860,98
1. 1925	236.509,29	159.402,01
1. 1926	253.545,72	160.008,17
1. 1927	280.265,32	147.782,58
1. 1928	275.826,80	198.943,62
	304.198,71	199.064,90

Starostno zavarovanje:

Zavarovalni prispevki		Stroški
od 1. julija do 31. decembra 1923		od 1. julija do 31. decembra 1923
1. 1924	63.661,89	Din
1. 1925	117.922,60	213,66
1. 1926	125.042,39	2.821,94
1. 1927	137.461,22	7.363,95
1. 1928	135.314,74	6.377,46
	143.012,28	32.873,92

Povprečni izdatki za boleznično zavarovanje so znašali v prvih šestih letih

62,78%. Koncem leta 1928 je znašalo delarno stanje z obrestnim vredom: prehitek za boleznično zavarovanje 611.603,16 Din, prehitek za starostno zavarovanje pa 781.033,29 Din, skupaj 1.422.636,45 Din. Od tega delarja je bilo koncem leta 1928 naloženo v 6% obligacijskem posojilu 848.500 Din, drugo pa v Mestni hranilnici.

Kar je doba za starostno zavarovanje, t. i. 200 tedenskih prispevkov, jučna dosežena meseca maj 1927 in so že istega leta prejemati rente in podprtje 3 invalidi, 5 vдов in 3 otroci, leta 1928 8 invalidov, 7 vдов in 3 otroci, leta pa 16 invalidov, 9 vдов in 4 otroci, tako da bodo predvideni stroški znašali letos 41% vplačanih prispevkov za starostno zavarovanje.

Gibanje članstva

Pri ustanovitvi l. 1923 je šteila MDZ 376 članov. Največ članov je imela lani, in to 436, letos pri previdbi v MDZ dne 1. septembra pa je imela 379 članov, med temi 112 samih, 244 poročenih, 5 ločenih in 18 ovdovelih. Če povprečno računamo pri poročenih še tri rodbinske člane, t. j. ženo in dva otroka, nudi MDZ zdravniško posmotriti 1111 članom.

Dne 1. septembra letos se je članstvo takole prevedlo v mezdne razrede: V I. razredu sta 2 člana, v II. 1, v III. 6, v IV. 1, v V. nobenega, v VI. 2, v VII. 55, v VIII. 62, v IX. 135, v X. 70, v XI. 36 in v XII. 9. Iz VIII. mezdne razrede, ki odgovarja prejšnjemu XVII. se je prevedlo v višje mezdne razrede 250 članov ali 66%, dočim plačuje za slučaj bolezni višje prispevke od prejšnjih samo 115 članov, t. j. 30,34%.

Za onemoglost, starost in smrt je zavarovan 356 članov, t. j. 23 manj, kot za bolezen. Zanimivo je, da so znašali do 31. avgusta letos stroški napram prispevkom za boleznično zavarovanje nad 90%.

Alli vam je kaj marzdravje svojih otrok?

Vaša deca pride v dotik z drugimi otroki v šoli, na prostem, na igrišču in na ulici, tedaj povsod. Onesnaži si in napravi obraz, roke, noge in vse telo. Milijoni nevidnih kužnih kljuc Šekijo zdravje vaših otrok. Zato jih umivajte vsak dan po večkrat in jih okopajte čim največkrat z milom Albus za umivanje. Milo Albus za umivanje se obilno peni in razkuje, ni parfumirano in je zato znatnocenejše.

Ravnajte se po našem nasvetu in hvaležni nam boste, posebno ko boste videli svoje otroke zdrave in veselo razpoložene, za kar se bodo imeli zahvaliti

Dobite ga v vseh trgovinah.

Za celibat uradnic ali proti

Moderna doba hoče napraviti iz žen univerzalne robote — Dajte omoženim uradnicam materinski dopust, pa bo vse v redu

8

Uvodoma je treba predvsem jasno ugotoviti, v koliko znižuje višino zahtevane funkcije dela dejstvo, da je uradnica poročena, to je, da je žena — mati. Ali more poročena uradnica, ki je občenim skrbom, koncentrirati vso svojo duševnost delu, ki ji je v službi poverjeno? Menim sem, da ne! Zakaj materinstvo ter gospodinjstvo zahteva celo ženo, ženo — mater, mater — vzgojiteljico in če vrši ta žena vse te funkcije, je že absolutno ne zaostaja za moško, ker tu ni treba razvijati fizične sile. Da pa narava uradnica ostane ista tudi v službi, je jasno. Naravna pravica može, da se ženi in žene, da se moži. Da bi pa država smatrala to, kar je naravno, za pregreho in onemogočila delo za eksistenco ravnovežne ženi, katera bi posebno pridno delala za potomce — to si ne moremo misiliti. Le nekaj je se v teh mestih spremeno: žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v par minutah. V velikih skupinah stanovanjskih hišah je nastavljeno posebno obsoje, da v odnosnosti pospravništva žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v par minutah. V velikih skupinah stanovanjskih hišah je nastavljeno posebno obsoje, da v odnosnosti pospravništva žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v par minutah. V velikih skupinah stanovanjskih hišah je nastavljeno posebno obsoje, da v odnosnosti pospravništva žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v par minutah. V velikih skupinah stanovanjskih hišah je nastavljeno posebno obsoje, da v odnosnosti pospravništva žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v par minutah. V velikih skupinah stanovanjskih hišah je nastavljeno posebno obsoje, da v odnosnosti pospravništva žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v par minutah. V velikih skupinah stanovanjskih hišah je nastavljeno posebno obsoje, da v odnosnosti pospravništva žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v par minutah. V velikih skupinah stanovanjskih hišah je nastavljeno posebno obsoje, da v odnosnosti pospravništva žene ne smatrajo več za sužnjo moža, stanovača, loncev in oblike — ampak za enakovrednega človeka. Pridobitev nove stanovanjske tehnike omogočajo enostavno in prijetno stanovanje, ki za ure odpočinka pač ne zahteva celega človeka, temveč je pospravljen v

Dnevne vesti.

Zupan dr. Puc v avdijenci. Ljubljanski župan dr. Dinko Puc je bil včeraj sprejet pri ministrskem predsedniku generalu Živkoviću, finančnem ministru dr. Švrljugu in ministru dvora Bori Ježetiću. Konferiral je tudi s pomočnikom finančnega ministra Gospodnetičem. Včeraj ob 18. je bil sprejet v avdijenco pri kralju, ki je trajala eno uro. Župan dr. Puc se mudri v Beogradu v svrhu ureditve raznih občinskih zadev.

Odlikovanje kancelarja dr. Samala. Nas poslanik Pragi dr. Angelinović je posetil v četrtek kancelarijo predsednika republike dr. Samala in mu izročil red Sv. Save I. stopnie, s katerim ga je odlikoval kralj Aleksander.

Prenos poslov banskih samouprav na banko upravo. Včeraj so bili preneseni vsi posli bvske ljubljanske in mariborske samouprave na upravo Dravske banovine. Prenos je bil združen z objavočno poslovilno svečanostjo. Večino prostorov bivše oblastne samouprave v Knaflejvi ulici zasedajo posamezni oddelki banske uprave. Kranjska hranilnica in mariborska oblastna hranilnica bosta delovali v bodoč kot banovinska zavoda.

Deputacija iz okolice Metlike pri savskem banu. Včeraj se je zglašila pri banu savske banovine deputacija iz okolice Metlike. Voditi jo je veleposestnik iz Metlike Daco Makar. V deputaciji je bilo več metliških občinskih odbornikov z podžupanom Milanom Guštintonom na čelu. Deputacija je izrazila željo prebivalcev občine Sošice in Ratovica, da bi se ta dva kraja odcepila od Jastrebarskega kotara in spojila z Metlico, ki naj bi postala kotar. To je potrebno, ker imajo prebivalci omenjenih občin preko Karlovcu v Jastrebarsko predelec. Ban je objabil, da bo ugodil prošnji, če je res utemeljena.

Pismenost v naši državi. Beografska Politika je objavila zanimive podatke o pismenosti v naši državi. Nepismenih je v Sloveniji 8.85%, v Vojvodini 23.31%, v Hrvatski in Slavoniji 32.15%, v Dalmaciji 49.48%, v Severni Srbiji 65.43%, v Bosni in Hercegovini 67.02%, v Črni gori 80.56 odstotkov in v Južni Srbiji 83.86%. Ti podatki pričajo, da čaka naše prosvetne oblasti še ogromno delo, predno se bomo po številu pismenih približali kulturnejšim narodom.

Rapaljski večer v Pragi. Akademsko društvo »Jugoslavija« v Pragi je priredilo srečo ob 20. rapaljski večer, na katerem so se zbrali skoro vsi člani jugoslovenske kolonije v Pragi in tudi mnogo Čehov.

Zenitev oficirjev. Vojni minister je dovolil ženitev inženjerskemu poročniku Josipu Solarju, ki se je poročil s hčerkom ekonomo Ivanom Hasla v Ptiju Amico in artiljerjskemu poročniku Pavlu Jezerku, ki se je poročil s hčerkjo administrativnega poročnika ekonomike stroke, blagajnika 46. pešpolka Radoslava Šmuca, Almo.

Zavetišča za brezposerne. V Beogradu so zgradili dve veliki poslopji, v katerih so urejena moderna in higienična premočišča za brezposerne delavce in uradnike. V močem zavetišču je tudi moška borzabela, v ženskem pa ženska. Za prenočišče z obveznim kopanjem plača brezposejni 5 Din, za večerijo in zajutrk pa še 5 Din. Ker potujejo skozi Beograd brezposejni iz vseh krajev države, jim bo zavetišče zelo dobrodošlo. Oni brezposejni delavci in uradniki, ki sami ne morejo plačevati prispevkov za prenočišče in hrano, naj se obrnejo na pristojne borze dela, občine ali delavske organizacije, da dobe bone, ki jih dajejo pravico do prenočišča. Moško zavetišče ima 250 postelj in je bilo otvoreneno 30. oktobra, žensko pa 100 postelj in je bilo otvorenje začetkom novembra. Zavetišče sprejema brezposejni od 18. do 21. one, ki prispo v Beograd istega večera, pa do 22. Zaposleni delavci in uradniki, ki prihajajo v Beograd po opravkih, lahko dobe prenočišče, če z dokumenti dokažejo, kje so zaposleni in če plačajo 20% več.

Drugi in mi. Cela vrsta italijanskih in nemških organizacij ogroža našo narodno ozemlje. Vedno bolj se strinja, organizira in sistematisira delo naših nasprotnikov. Zato pa tudi temelj narašča delo in odgovornost naših narodno obrambnih organizacij. Posebno veliki sta odgovornosti v misiji slovenstva, vtelesnjeno v Jugoslovenski Matici, v kateri se že pred 6. januarjem znaša najti v složenem delu vse aktívne struje slovenskega naroda. Ko bo v nedeljo 17. t. m. Jugoslovenska Matica nabirala sredstva za najnujnejšo obrambo slovenske zemlje, se bo pa moral vsak Slovenc vsaj z najmanjšim darom oddolžiti skupnim narodnim interesom.

Narečite naše najlepše narodne pesmi v priredbi za glas in klavir! Zorko Prelovec: Album slov. narodnih pesmi. Cena 30 Din. — Zorko Prelovec: 6 narodnih pesmi. Cena 25 Din. Te narodne pesmi so priprosto, a vendar učinkovito prirejene za glas in klavir. Dobe se v vseh knjigarnah.

Predavanje o panevropskem gibanju bo imel g. Podbevk v četrtek 21. t. m. ob 9. zvezri v Sokolskem domu v Litiji.

Zbori. Revija nove zborovske glasbe. Ureja Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani. Letnik V., zvezri 5 je pravkar izšel s sledoč vsebino: Glasbeni del, Vasilij Mirk, »Kopacina vinogradec, Karanfile, (narodni) za moniki zbor, Slavko Oster »Pesem revolucionarjev, moški zbor, dr. Anton Dolinar »Rodna vasica, Ivan Oevirk, »Rože je trgač, mešana zpora. — Književni del D. Gorinsk »Sam, (pesem), prof. H. Družovič: O naši muzikalni politiki, S. Oster »H. Burian in voiceband. Naši skladatelji. Zgodovina pevskih društev. Novosti. Razno, Ljetnica uredništva in uprave. — Zbore ponovno toplo priporočamo v narodno vsem pevskim zborom in prijeteljem petja! Letna naročina 50 Din. List se naroča po dopisnicu na upravo »Zborov«, pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani.

Dr. Čerinove pesmi »Miljenc in Isvrela ljubavnik nudijo lajku in glasbeniku mnogo užitka. Pesmi so prirejene z izredno finim okusom. — Dobijo se v vseh knjigarnah.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lmadnje in še vedno nestanovitno vreme. Včeraj je bilo še po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Načrta temperatura je znašala v Skoplju 14, v Splitu in Beogradu 13, v Sarajevu 12, v Zagrebu 7, v Ljubljani 6, v Mariboru 6 stopnji. Davi je kazal barometr v Ljubljani 756.2 mm, temperatura je znašala 1.6.

Danes velika premijera Japonska noči! prvega japonskega filma

V S E N C I Y O S H I V A R E

Drama kakor pravljica iz Tisoč in ene noči. Tragedija ljubečega brata in dobre sestre. — Okrunutost lepega dekleta ljubezni O-Ume. — Usodni pretep in strašna smrt v blaznosti in obupu. — Ljubezen, sovraštvo, hrepenevanje — vse to nam podaja ta prvi japonski film v tako originalni obliki in tehniki, da boste prijetno presemečeni.

Tele. 2730.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Tele. 2730.

Številne nesreče. Šofer Karol Kapus z Bledu je včeraj navjal ročico pri avtomobilu, ki je nenadoma udarila nazaj in mu zlomila levo roko. — Marija Petrič, žena vpkopenega stražniškega mojstra, je dala na Viču tako nesrečno padla, da si je zlomila desno nogo. — Podobna nesreča je doletela železničarja Matevža Uhana iz Ljubljane, ki je včeraj v Št. Rupertu zlomil desno nogo. — Marija Goršek, služkinja v Ljubljani, je padla in si zlomila levo roko. Vse poškodovanje so prepeljali v bolnič.

Aretacija Slovencev v Vršcu. Dne 23. oktobra je bilo v Vršcu v Banatu vloženo pri trgovcu s špecerji Dušanu Djakovu. Tat je odnesel za 4000 Din kolekton. Dne 12. tm. pa je policija aretirala 28-letnega vojaškega begunci Julijana Staniča, primorskoga Slovenca, pri katerem je našla ukradene koleke. Pri zasišanju je Stanič trdil, da jih je kupil od Alojzija Zimnica v Ljubljani. Policia je poizvedovala pri ljubljanski policiji, ki pa je Izjavila, da Zimnica v Ljubljani ni. Vse kaže, da je Stanič koleke res ukradel. Pri njem so našli tudi zlato uro, o kateri trdi, da jo je kupil v Celovcu, kar pa na brž ni res, kajti žigosana je z imenom Miha Kronberg, Veliki Bečkerek. Policia ga je izročila sodišču, čeprav še vedno trdovratno zanika tativno.

Usodepol prepričati dedčine. V Rurni se je v sredo odigrala krvava rodbinska tragedija, posledica prepriča za dedčino. Občinsku slugi Pavlu Dreeriu je pred tedni umrla žena in ker sam s starejšim sinom Adamom ni mogel upravljati vsega posestva, je vzel k sebi mlajšega sina Frana in njegovo ženo. To se ni bilo po volji Adamu, ki se je bal za posestvo. Zato je zahteval od očeta, naj posestvo razdeli, česar pa ni hotel storiti. Dejal je, da dokler on živi, ne bo ničesar delil. V sredo se je vršila pred sodiščem razprava glede materine zapuščine. Tuk pred razpravo je nastal pri Dreerjevih hud preprič, ki je žalostno končal. Adam Dreer je potegnil nenadoma iz žepa nož in sunil očeta v prsa. Težko ranjenemu očetu je priskočil mlajši sin na pomoč, pa ga je Adam sunil z nožem tako močno v trebuh, da mu ga je prerezal in so nesrečnež izstopila črva. Oba ranjenca so prepeljali v bolnič, Adama so pa zaprli.

Zobni atelje
Božena Kump
Selenburgova ulica št. 1, I. n.

Senzacionalno priznanje. Našim čitalateljem so gotovo še v živem spominu žalostni dogodki, ki so se odigrali leta 1926 in 1927 v Kaštel Starom in Kaštel Lukšiću pri Splitu, kjer so padale žrtve razpaljene politične strasti. Dne 8. avgusta je bilo v Kaštel Lukšiću razvite orjunaškega praporja. Na povratku v Kaštel Star je nastal spopad med Orjunaši in njihovimi nasprotniki, ki so imeli istega dne tudi proslavo. Pri spopadu je bil ubit Joso Grgin. Ubota je bil osumljen Orjunaš Valentin Žic, ki pa je bil radi pomanjkanja dokazov izpuščen. S tem pa tragedija še ni bila končana. Oče ubitega Grgina je prisegel Žicu krvno osvetlo in leto kasneje ga je v spopadu ubil. Zadal mu je 14 sulkov z nožem, pri spopadu pa je bil sam ranjen v nogo. Žica so smrtno ranjenega prepeljali v bolnič, kjer je čez dva dni umrl, pred smrтjo pa je še enkrat srečano izjavil, da ni ubil Grgina. Za svoj zločin je seveda Matko Grgin odgovarjal pred sodiščem, kjer je bil obsojen na več let ječje. Te dni pa je nastal v aferi, ki je skoraj že pozabljena, nov preokret. Na zagrebški policiji se je včeraj namreč oglašil Lovro Baras iz Kaštel Statiča, ki je ves skesan izpovedal, da ni ubil Grgina Žic, marveč on. Pokojni Grgin je bil njegov braťanec, bila pa sta si politična nasprotnika. Povodom razvite orjunaškega praporja je nastal na povratku v Kaštel Starom prepir med Orjunaši in nasprotniki. Baras pravi, da je pozval mlajšega Grgina, naj ne zabavlja čez Orjuna, tuk pa je z nožem v roki skočil proti njemu. Udaril ga je v roko, tako da mu je nož izpadel. Naglo se je sklonil, pobral nož in sunil braťancu v prsa. Sam ne ve, kako je prišlo do tega. To je bila prva njegova žrtev, druga žrtev, ki je padla po njegovemu krovu je bil Žic, katerega sta Orgina (oče in starejši brat) osumila uboja sina. — Oblasti se nisem javil, ker me je bilo strah. Toda sedaj ne morem več vzdržati, veste preveč peče...

Iz Ljubljane

—i Novinarski koncert. Blizu se praznik ujedinjenja, ki bo letos tem pomembnejši, ker bo prvi po zgodovinskih dogodkih v naši notranji politiki, prvi v kraljini Jugoslaviji. Vsako leto na narodni praznik 1. decembra priredi naš novinarji v veliki dvorani Uniona koncert, na katerem se zberejo vsi sloji prebivalstva z odličnimi zastopniki javnosti na čelu, da proslave praznik ujedinjenja. Novinarski koncert je pa obenem prva večja družabna prireditev v zimski sezoni in zato ni čuda, da privabi vsako leto toliko novinarjem naklonjenega občinstva, da je velika unionska dvorana pretesna. Letošnji novinarski kon-

srečanju na oglu Rimsko ceste je ing. Strelcov g. Bravničarja vprašal, če mu ima kaj povedati, to pa zato, ker je zvedel, da se g. Bravničar pri drugih nekaj čezeni pritožuje. Na neprimerno gesto, ki jo je nato napravil g. Bravničar, je ing. Strelcov na enak način reagiral in tako je prišlo do vzajemnega spopada, o katerem bo govorilo še sodišče.

Plesni venček.

Elegantne dame se oblačijo v

žamet in svilo

a gospodje v

angleške tkanine

manufakture

Rehberg

Selenburgova 4

prodaje na kredit!

—i Promenadni koncert godbe dravske divizijske oblasti dne 11. novembra 1929 ob 11 v Zvezci. 1. Binički: »Na Drinici, marš; 2. Offenbach: Uvertura k operi »Orfeus«;

3. Parma: Fantazija iz opere »Zlatorog«;

4. Nevin: »Narcisus, pesem; 5. Gleisner:

Fantazija »Wagnerjevih oper; 6. Jakl:

»Odmevi iz naših krajev, slovenske pesmi;

7. Prichystal: »Pod zastavo zmage, marš.

Dirigent: Višji kapelnik dr. Josip Čerin.

—i Slikarski tečaj otvoril umetniška

šola »Probudac. Istočasno opozarja vodstvo

šole javnost tudi na grafičen tečaj, ki ga

vodi slikar grafik Smrek. Podrobnosti so

razvidne na razglasni deski »Probudac v

vestibulu Tehnične srednje šole v Ljubljani.

—i Siguren nastop doma in v družbi,

govori prof. O. Šest. Opazirajo občinstvo,

da se vrši 2. večer v pondeljek 18. t. m.

ob pol 6. popoldne v družbeni pisarni Beethovnova ulice Štev. 2, pritličje.

—i Lutkovno gledališče na Taboru. V

nedeljo 17. t. m. ob pol 6. repriza krasne

pravljicne igre: »Marbel, črni sluga peklac. — Skušanje za igro; »Peterčkove

poslednje sanje so v polnem teknu. Režijo

dr. Zidarič. V delavnici slikarja br.

Skrubnega ml. se pa pripravlja inscenacija

in dekoracijo. — Za obilen poset se pripo

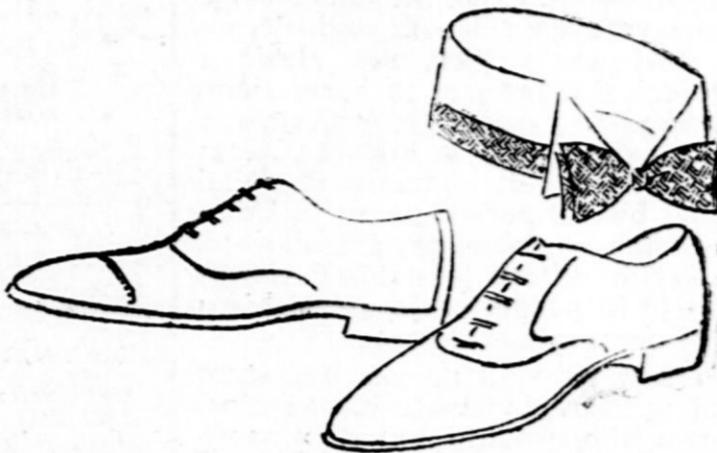
roča vodstvo.

Moda

Pojem družabne obleke je zdaj že točno opredeljen. Popolnoma je moda izločila žaket (cut), ki je poprej igral važno vlogo kot večerna moška obleka. Moda odklanja tudi progaste hlače k črnemu saku. Tako ostaneta — če izvzamemo frak, ki je pač gala-obleka za gospode — samo še smoking in črn sako kot družabni večerni obleki. Oba sta si tako podobna, da ju lahko moški v gotovih primerih brez skrbi oblečeta. Na zunaj se tako razlikuje od smokingu s svilnim reverom ali reverom iz ribsa. S tem postane nekaka svečana obleka. V tem je tudi njegova prednost pred sakom. Drugače ima črn sako mnogo skupnega s smokingom. Skupen je n. pr. večerni ovratnik, k saku pa se lahko nosi tudi pentija, ki mora biti sicer tudi temna odnosno črna, je pa lahko vzorčasta, kar je pri smokingu seve nemogoče. K saku in smokingu se mora nositi bela srajca, ki pride pri globoko izrezanem telovniku še posebno do veljave. Telovnik ima eno vrsto gumbov, dočim pri hlačah moda odklanja rob. Gleda telovnika si celo modni diktatorji niso popolnoma na jasnom. Eni pravijo, da se lahko k saku nosi samo črn telovnik, drugi so mnenja, da je tudi svetel dovoljen. Moda istoharavnega telovnika pri smokingu je zastrela, nosijo se lahko telovniki iz pikeja ali iz črnega svilenega ripsa. V splošnem bolj prevladujejo črni telovniki, ker so bili primerni samo za ples.

Blago za sake in smokinge se ne razlikuje mnogo. V obeh primerih priporoča moda melton in trpežen kamgarn, tretja novost pa je krizast tkan kamgarn, ki ga prinaša moda pod imenom campbelline. Plašč k saku in smokingu je lahko isti. Plašč je enostaven z gumbi v dveh vrstah, najmodernejše blago zanj je temnomodri shetland.

Ženska lepota v stari Grčiji

Na svetu ní nič novega. — Že stare Grkinje so poznale razna kozmetična sredstva in lepota jím je bila največji ideal

V naši dobi cveto lepotne konkurence in svet se klanja kraljicam lepote, vendar se pa v tem pogledu ne moremo primerjati s staro Grčijo. V tej sočnični deželi je stal kult lepote neverjetno visok. Telesna lepota je bila čednost, duševne vrline so se mogle razvijati samo v zdravem, lepem telesu. Hote ali nehote so skušali Grki svojo lepoto obdržati in povečati. Posobno deklice, so pokončavali, da bi ne motile lepote s svojo zunanjostjo. Mnoge materje so polagale v svoje porodniške postelje kipe najlepših bogov in herojev, da bi prešla njihova lepota na otročice že v materinem telesu. Telenjava je bila bistveni del vzgoje in v Šparti so tekmovala celo dekleta z mladenci. V mnogih mestih so se vršile lepotne konkurence in lepa dekleta so se javno potegovala za prvo nagrado. Moški in ženske so molili za lepoto zase in za svoje otroke. Grki so smatrali lepoto za izraz božanstva na zemlji, kult lepote je bil pri njih služba božja.

Ko je stopila slavna hetera Phryne pri elevjski slavnosti iz morskih valov v vsej svoji lepoti naga, so se stotisoči gledalci zdržnili v pobožni ekstazi. Ta krasna žena je prišla poznje pred sodiščem in moralna bi bila obsojena. Toda njen zagovornik je strgal obleko z njenih nedrij in sodniki

niso imeli poguma odsoditi jo. Bali so se, da bi mogla boginja lepote osvetiti svojo prorokinjo. Najlepše dekle Aten, hči preprostih roditeljev, najpriljubljeni model slavnih slikarjev, je nekoč zbolelo. Vse mesto je bilo v strahu. Ko je ozdravila in ko se je izkazalo, da je ostala njen lepota nedotaknjena, je zavladala po mestu splošno veselje.

Grški ideal ženske lepote je znan. Visoka postava, blesteči bujni lasje, ozko čelo, izrazite žareče oči. Če so stari Grki žensko lepoto tako občudovali, ni čuda, da so si grške žene na vse načine prizadevale biti lepe. Če jim je bila narava mačeha, so si pomagale z umetnimi pripomočki. Skoro vsa kozmetična sredstva, ki jih pozna moderna doba, so bila znana že Grkinjam. In v nasprotju z moškimi današnje dobe so stari Grki brez izjemne odobravali prizadevanje žensk, zakriti umetno vse grdo. Skoro bi lahko rekli, da so bili Grki prepričani, da je kozmetika dolžnost napram družbi. Kozmetična sredstva so poznale v enaki meri priletne dame, kakor mlada dekleta. O umetnosti lepotičenja so imeli Grki celo literaturo. Dobro šminko so izdelovali s pomočjo sline. Komornica, kateri je bilo poverjeno izdelovanje šminke, se je moral držati posebne dijet in si izpirati usta z duhetečimi esencami, da so bila čista in duheteča. V najboljših šminkah je bilo

zimljeto krokodilovo blato. Zraščene obrvi so bile znak ognjevitega tempa. Parfumov je bilo toliko, da so se lahko grške dame parfumirale skoraj vsak dan z drugim. Odlične Grkinje se pa niso parfumirale, kajti že v onih časih je bilo znano, da mora biti vonj dame individualen, kakor zvok glasu, če hoče imeti zaželeni učinek.

V javnih kopališčih so se kopali moški in ženske skupaj, moški nagi, ženske pa v kratkih kopaliških oblekah. V vodo so nasploh sode in fizilove moke. Da si ohranijo nežno, čisto polt, so si grške lepotice čez noč pritiskale na obraz masko iz testa. Mnoge lepotice so se kopale v osličinem mleku. Odlične dame so vlačile tudi na potovanje s seboj cele tucate oslic. Ginusno emajliranje kože Grkinjam še zdaj ni dokazano. Pač pa so že poznale ustno vodo, zobni prašek in umetne zobe. Zobnih ščetk niso imele. Nekaj posebnega je bilo barvati si zobe v okras. Manikura in pedikura je bila bolj razširjena, nego je zdaj. Grkinje so poslovno negovalo nohe, ker niso nosile nogavic. Kakor dame naše dobe, tako so se tudi Grkinje otresale maščobe. Nosile so steznike, narejene iz tenkih palic. Na svetu ní nič novega. Tudi pod žgočim grškim soncem so hrepene žene po večni mladosti, kakor hrepene zdaj.

Frizure in obleke so bile seveda podvržene modi. Tudi mode ni odkrila še naša doba. Neskončna raznolikost je vladala glede frizur. Žene, ki so hoteli biti zelo skromne, so nosile krite ovite okrog glave ali pa zavite zadaj na tilniku. Mnoge dame so si barvale

lase po modi. Pozneje, ko je prodrla v Grčijo vest o svetlostih Germankah, je bila rdečka zlata barva las zelo moderna. V lase so si zatikale Grkinje diadem, igle, zlate glavnike itd. Tuji glede oblek je vladalo veliko razkošje. Namesto steznikov so nosile Grkinje ozke podprsni. Moralisti so godrnjali na žene, ki so nosile prozorne svilene obleke. Žepni robec Grki niso poznali, namesto njih so zelo spretno prste.

Cevlj in sandale grških žen so bili najrazličnejši barv in oblik. Copata je imela že takrat svoj pomen. Bila je simbol nadvlade nad možem. Zelo rad so se Grkinje bahale z dragulji, katerim so pripisovali mistično, demonsko silo. Posebno priljubljeni so bili biseri. Kavalirji so najraje darovali svojim damam biserne uhane, ki so bili po starosti najboljši dokaz ljubezni. Kakor zdaj, je bil tudi takrat glavni cilj žene ugajati moškemu, lepota je bila ideal, največji dar božanstva. Naše lepotne konkurence in naše kraljice lepote so le slab odsek velike apoteze lepote, katere najrazlagejša kraljica je bila Afrodit, iz morske peči pojenja, dobrohotna zaščitnica lepih žensk.

Podjeten starinar.

— Če vam tole ne ugaja, pa kupite kaj za milostivo h kuhinjski opremi. Pri meni dobite vse.

— Saj še nisem oženjen.

— To nič ne de, pri meni dobite tudi ženo. Stara, poklicni hčerko.

Spominjajte se slepih!

Domače obleke

O tem, kako naj se oblači dama doma, se ne razpravlja mnogo. Mnoge žene misijo, da je domača obleka potranksa pomena in da ni vredno mnogo razmišljati o nji. Zato pa vidiemo doma toliko neokusno oblečenih in obutih dam. Površno in neokusno oblačena dama napravi slab vtis in če jo presenetí gost, je vedno v zadregi.

Elegantne obleke

po meri izdeluje

JOSIP JEŽEK

Ljubljana, Šelenburgova 6.

Domača obleka zahteva mnogo dela in skrbi. Tu velja načelo, da mora biti obleka praktična, enostavna in okusna. V taki obleki lahko sprejme dama kogarkoli, pa ne nikoli v zadregi. Zelo praktičen je za dom plăšč, ki ga oblači dama med delom čez obleko, da se ji preveč ne umaže. Posebno za delo v kuhinji je pripraven. Za umivanje posode in pranje perila priporoča moda predpasnik iz kavčuga, ki se dobri narejen v lepi obliki in v okusnih barvah. Rokavi domačih oblek so pozimi dolgi in od komolca do zapestja ohlapni, da se dajo zavijati, poleti pa k kratki. Praktične so obleke iz blaga, ki se da dobro prati in ki obdrži barvo.

Obraz prihaja do veljave

Letos, ko se je tako temeljito izpremenila modna linija, se je izpremenila tudi silhueta obraza. Izpremenimo ženskega obraza je pripisati novim klobukom, kakršnih dame doslej še niso nosile. Modni klobuki se nosijo močno potisnjeni nazaj tako, da pridejo poteze obraza čim bolj do veljave. Toda to pomeni, da je treba obraz skrbno negotovati. Vse ali vsaj pretežna večina žen se zdaj lepotiči. Skoro ni žene, ki bi ne rabila rdečila za ustnice in pudra. Vrnila se je moda sveže, rdečkeste polti proti rjavim kreolskim in bolehtno bledim. In baš zato, ker hočejo imeti dame naravnijošo polo, so se začele nekoliko omejevati v lepotičenju, ki je bilo zadnja leta tako v modi. Elegantna dama zdaj ne sme biti namazana okrog oči, kajti težje trepalnice in umetno zmanjšane oči niso več v modi.

Kot rečeno, je treba letos obraz skrbno negotovati, ker ga modni klobuki odkrivajo tako, da se vidi tudi vse čelo. Obraz mora biti bel, brez grub, koža gladka in nežna. Nekatere mlade dame hočejo biti originalne in puste sredi čela izpod klobuka moleti še onduliranih kodrov. Močno so se izpremenile letos tudi frizure. Splošnegra pravila skoro ni, kajti vsaka dama nosi frizur, ki najbolj pristoji njenemu obrazu in postavi. Individualnost v oblačenju se pa kaže najbolj zvečer, ko ima fantazijo proste roke. Dolge rase, vlačne in volani pristojajo visokim postavam, dočim morajo dame nizke postave ohraniti svojo dekliško mikavost, to se pravi, nositi obliko s širokim krilom, toda mnozo daljšim, nego je bilo lani.

NOGAVICE KLJUČ

Najboljše, načrtnajše, zato najcenejše!

slabo pisavo, v civilu sem kovač in ne pisatelj.

Njena stara mati bi ji tako rada rekla: »Sezgi ta pisma. Vico se ne vrne več!« Toda temu bi ji kalila edino rado v njenem težkem življenju? Mora biti lagati, da tudi ona pričakuje postavnega administrata, katerega ni nikje nujno videl in ne bo videl. Ne da bi Mariella vedela, je šla vprašati, kaj je z Vico Laurentijem. Pisali so v polk. Najprej je priselil odgovor, da ničesar ne vedo o njem, potem so pa zvedeli, da se ne vrne več v Italijo. Pri oblegjanju nekega kraja v Avstriji se je oddalil z nekaterimi tovarniki in nobeden se ni vrnil. Nihče ni vedel, kakšna usoda je doletela Vico. Je mrtev? Morda je ranjen ali pa je postal v Avstriji proti svoli volji? »Ne povejte tega svoji hčerki,« jej je svetoval tajnik, ki kateremu se je bila zatekla po masvet. Prav je imel in tako je ostala Mariella zaročenka nevidnega. Morda je prej vdova nego nevesta, morda sluti vse, pa noče povedati. Nihče več je ne vprašuje, nihče več ne pove tegu. Kar morda že davno vse.

Vedno počasne hodje po izbi in ogleduje fotografijo legega alpinista, a misli, ki uhačajo k zaobljubi večne ljubezni pod žametastim okvirjem: »Zvest živ ali mrtev.« Čaka Vico in čakala ga bo do smrti. »Morda se pa le vrne, predu vredno odidev,« Šepeče ubožica. »Seveda se vrne.«

Nekega dne, ko Mariella leže in ne vstane več, se bodo njene oči polagoma zatiskele in do zadnje iskrice bo upri dolg, neskončen pogled na zaprtu vrata.

Cesarina Lupati:

Mariella je zaročena

Mariella je zaročena že deset let. Toda kdo je že kdaj videl njenem zaročenca? se vprašajo nevsočljive prijateljice škodoželjno. Nihče ga še ni videl, toda njegova fotografija visi v siromasnji sobici, kjer stanuje Mariella s svojo staro materjo. To je fotografija mladega — vojaka, postavnega alpinista, stojecega pred objektivom, kakor pred svojim poveljnikom. Okrogel, zrake obraz, žareče oči, zrčno ponoseno izpod klobuka. Zares lep vojak. Zdi se, da pravi: »Mariellin zaročenec? Evo me!« Pod sliko je napisano z okrovno roko: »Moji dragi zaročenki, vojak Vico Laurentij. Spodaj na robu se pa skrivajo strameščivo pod žametastim okvirjem besede: »Zvest živ ali mrtev.« Lepa in težka zaobljuba ljubezni, o kateri sanjajo vsa dekleta, toda malokateta je tako srečna, da bi te besede slišala ali čitala. In ta velika sreča je doletela baš Mariello. Kdo bi si mislil? Ne da bi bila Mariella stara in grda, pač pa je bila nrboga Mariella že od rojstva bolna. Hrone noge so jo dolga leta prilepale na posteljo. Bolezni se je tako zboljšala, da je mogla z bergljarni hodi po izbi, samo iz hiše ni mogla nikoli. Bila je obsojena na počasno umiranje.

To je bila torej zaročenka Vico Laurentija. In vendar je bilo v mestecu toliko lepih deklet in nekatere so imele bogato doto, a vse so kar koprmele po

možitvi. V takem mestcu, ki ni vas in kjer se vsi poznajo in zaroče že v otroških letih, je zaročenec za dekleta nekak pravljčni dobitek v loteriji življenja. Fantje iz takega mesteca si poštečejo neveste kje daleč med bogatejšimi in tako morajo dekleta samo samjati o sreči, ki bi jih mogla doleteti v podobi žensina ali moža. Mučasta usoda je pa osrečila baš Mariello. »Kako sta se seznanila? Kje si spoznala svojega ženina?« so jo vprašavale prijateljice, da bi znova sišla njenem zgodbom. Samo. Predno sem jo poslala, sem všila v njo listek, na katerem sem napisala lastnoročno: »Le pogum, molila bom zate.« To je bilo vse. Seveda sem se tudi podpisala. Tako so delale tudi druge. Mar nismo molili za vse? — »Gotovo si upala, da ti odgovori.« — »Ne, čeprav priznam, da bi me bilo veselito. Pletena jopicica je bila malone že pozabljena, ko sem dobitila nekega dne pismo z bojišča: »Hvala lepa za jopicico in na molitev. Vojak Vico Laurentij.« Nic več, in vendar sem čutila, kako mi srce pravi, da je to začetek velike sreče. Nisem se motila. Ne da bi mi odgovornila, mi je pisan drugo pismo. Ubozljiv fant ni imel komu pisati. Pisal mi je, da mu je prišla pletena jopicica srečo, ker ga je obvarovala težke rane. Krožila je švignila tik mimo njegovih nos, ne da bi ga ramila. Se istega dne je bil odlikovan za hrabrost. A Vico ni imel nikogar, ki bi mu bil vsaj dejal: »Izvrstno, Vico!« Bil je sam in zapuščen. Kako gmatljivo je bilo njegovo pismo. Seveda sem mu morala odgovoriti. — »Saj bi bila lahko poklicna mene, da bi ti pomačala,« — se je oglasila učiteljica. — »Malo sram me je bilo, ker sem napisala pismo, kakor sem pač znala. Pisala sem mu, da lahko misli name, kot na svojo sestro, kateri lahko zaupa vse svoje krize in težave in da sem vedno pripravljena pomagati mu, potolažiti ga. Po tem sem pričakala dolga pisma in vsako se je komčalo: »Mnogo poljubov.« Postala sem mu svojo fotografijo, za katero me je prosil. — Potem me je vprašal, če bi ga mogla imeti zares rada. — In kaj

Z raketo na luno

Nemški učenjak Oberth si že dolgo beli glavo, kako bi jo manjil z raketo v medplanetarni prostor

Te dni so vzbudile po vsem svetu veliko pozornost vesti z obale Baltiškega morja, kjer si prof. Oberth prizadeva uresničiti svoj smeli načrt potovanja na druga nebesna telesa z raketom. Končni cilj Oberthovih načrtov naj bi bila tako zvana medplanetarna raka, s katero bi lahko poleteli ljudje na najbližja nebesna telesa. Mnogi strokovnjaki so prepričani, da je ideja raketnega pogona združljiva in da bo najbrž bližnja bodočnost pokazala, da potovanje na nebesna telesa ni gola fantazija. To je program, ki zadostuje človeštву za celo stoletje. Saj si je težko misli, kako bi stremilo človeštvo nad prvim poletom raketom iz zemlje na luno ali na katerokoli drugo nebesno telo.

Svetovno znano Oberthovo matematično delo »Raketa v medplanetarni prostor« je odlikovalo letos francoska astronomsko društvo z denarno nagrado. S tem so bili ovrženi pomisliki nasprotovnik raketnega poleta, ki so odklanjali Oberthera kot priznjenega in nadutega Nemca. Tak Oberth nikoli ni bil, kajti če precítamo njegova znanstvena dela, se prepričamo, da je tretzen učenjak in vzvilen nad nacionalnim šovinizmom. Oberthov predhodnik je ameriški profesor Robert Goddard, katerega ideje je pa žal bogato plačalo ameriško vojno ministrstvo. V nasprotju z Goddardom, ki si zamislja pogon raket s smodnikom, hoče Oberth pognati raketom v medplanetarni prostor z gorivom v obliki tekočin v plinov. Gre za zmes alkohola in kisika ter kisika in vodika. Največjo gomilno silo bi razvila zmes kisika in vodika.

Oberth dolgo ni imel denarnih sredstev da bi uresničil svojo idejo. Kot siromašen profesor si je moral pomagati iz dearnesskega na vse načine in tako je pred leti napisal novelo, kjer opisuje v utopistični obliki pripovedovanja iz l. 1932, toda na zanimivi znanstveni podlagi, stari svoje raketek poletu na luno. Zdaj živimo v dobi prvih Oberthovih praktičnih poskusov, kajti učenjak se pripravlja izstreliti prvo raketom, toda brez posadke. V omenjeni noveli opisuje Oberth start velike raket, v kateri sedita dva človeka. Ker stojimo tik pred prvimi praktičnimi poskusi, ki so morda začetek nove epohe v zgodovini človeštva, bo marsikoga zanimalo, kako si je profesor Oberth že pred mnogimi leti zamislil potovanje na luno.

Raketa naj bi vodil ing. Sander, a Oberth sam bi med poletom opazoval nebesna telesa. Raketa je bila izdelana začetkom l. 1932 in dobila je ime »Luna«. Najprej smo jo pognali brez posadke 4200 km visoko, da preizkusimo njene avtomatične aparate, — piše Oberth v svoji noveli. Raketa je bila namreč narejena tako, da bi lahko letela tudi brez krmnarja. Posebne naprave so skrbeli, da so bila krmila med poletom vedno obrnjena v pravu smer. Krmar je pa lahko vsak čas posegel v njen polet. V splošnem mu ni bilo treba skrbeti za smer in hitrost poleta in tako je imel dovolj časa za opazovanje nebesnih teles. Avtomatične naprave so delovale tako precizno in točno, da bi jih ne mogel nadometiti noben človek. Ing. Sander se je dvignil najprej 5000 km visoko. Ko se je prepričal, da so vse naprave v redu, me je povabil kot spremjevalca na polet okrog lune na neznatni razdalji, da bi se na lastne oči prepričal, kakšna je. Kot navdušen zvezdoslovec sem z veseljem sprejel njegov predlog in tako sva poleti l. 1932 odpotovala v Indijo. »Luna« bi morala namreč startati z morja v Indijskem zalivu.

Augustus Muir

41

Črna maska

Roman

Ugasnil je reflektorje. Blatniki so opetovano zadeli ob most čez jezerce in enkrat je prednje kolo preskočilo hlad, ležeč na ovinku. Toda to ni bilo niti v primeri z zavestjo, da je Rosamunda v Colensovih rokah.

Hepburnu so plesali strašni prizori pred očmi. Hotel jih je pregnati, pa mu je hladem pot oblikoval čelo. Colensova svoboda — njegovo lastno življenje — to dvoje je bilo na tehnici. Kako globoko se bo ponizal, da prisnosti Rosamunde izdati tajno?

Avtomobil je drvel na vso moč in Hepburn je moral napenjati vse moči, da je obhrani pravo smer. Oddalnil si je, ko je zavozil na zadnji del ceste, ki je bila popravljena tako, da je lahko vozil s polno paro. Za gozdom je krenil proti zapadu, drvel je še dobre pol milje in prišel do istih belih vrat, katera je prešnji dan odpiral v silnem viharju in načinu.

To pot je pustil avtomobil na travnik, preskočil je zid in se plazil previdno proti hišici. Vsa okna so bila pogrenjena v temo. To je opazil, čim je stopil iz smrekovega gozdčka. Ozrl se je v nadal, da zagleda luč, ki bi pričala, da je kdjo v hišici. Toda povsod je bila tema. Ko je prispeval do nizkega plota med neobdelanim vrtom in parkom, se je že hotel vrnit. V zadnjem hipu je pa sklenil obiti vso hišo in zato je preskočil plot.

Morda so da na drugi strani —

je pomislil in se hitro bližal hišici.

Nekaj ga je vleklo k večnem vratom. Ni bila oprezenost, kajti za njo se ni več zmenil. Zavedal se je samo divje jeze in skribi, kaj je je Rosamundo.

Pritisnil je na ključ in vrata so se odprala. Hepburn ni okleval. Strategija je bila zadnje, na kar bi mogel misliti. Krenil je kar naravnost skozi vežo.

Na obeli stranah so bila na notranjih vratah okencia. Skozi njе je videl v izbo. Na mizi sta goreli dve sveči. Pri mizi je stal Colenso, obrnjen s hrbotom proti Hepburnu. Delal je nagle kretnje, kakor da nekaj živahnega razlagajo. Na drugi strani mize je stala Rosamunda. Givo je ponosno dvigala in zrla Colenu srepo v oči.

Hepburn je prisnil na ključko. Tudi ta vrata niso bila zakljenjena. Tiho je smuknil skozi nje. V izbi sta bila samo Rosamunda in Colenso, ki je ta čas nihal-govoriti.

Kar se je Colenso zasmehal in njegov smeh je zadonel po veži.

— Neumnost! — je dejal. Govoril je tisto, a vendar je njegov glas prodral v vse koticke. — Saj sem vam že dejal, da sva sama. Tu ni nikogar, ki bi podlegel vašim zapeljivim očem. Name ne napravijo nobenega vtiča, pa naj jih vaš prijatelj Hepburn še tako občuduje.

— Ti že počakam, kako jih občudujem! — je zaškrnil Hepburn in plamal v izbo v trenutku, ko se je Colenso ozril in presenečeno vzliknil.

— Roke kvišku, ie urno, lopov, si cer...

Predno je mogel Colenso spregovoriti mu je Hepburn preiskal vse žepe. Odvetnik ni bil oborožen.

— Le držite roke kvišku. Navrhiani ste dovoli in zmožni vsega. Ne, nimam

težak, posebno če gre za tako važen problem, kakor je polet na druga nebesna telesa.

Cudna promenada pijanke

Pravijo, da spreminja otroke in pance angel varuh in to je res. V Bruslju so videli posnetki gledališča te dni zanimivo predstavo, ki je imela to prednost, da je bila brezplačna. Ko so po predstavi zapuščali gledališče, so zagledali na strehi gledališčega poslopja mlado, elegantno obleceno dame, ki se je začela izprehrati po ozkem priziku kakih 20 m od tal. Pred gledališčem se je zbrala množica rado vednežev, ki so ugibali, ali gre za nov rekord, ali pa namerava mlada plezalka izvršiti samomor. Zlobni jeziki so pa govorili o neokusni gledališki reklami. Morali so pa takoj utihiniti, ker so gledališki uslužbenci prinesli lesto, po kateri je splezal biljeter na prizidek in prosil mlado damo, naj se potruditi dol.

Darna se pa za njegovo prošnjo ni zmenila. Mirno je vzela iz doze cigareto, a ko jo je hotela prizgati, je izgubila ravnovesje in omahnila. Ženske so začele prestrašene kričati, toda dame se je med padcem k sreči nataknila na drog, na katerem visi ob svetih prilikah zastava in tako se je rešila sigurne smrti. Gugal je na drogu, dokler niso prispele gasilci in razprostirli pod njo plahto. V pričakovanju rešitve, si je prizgala drugo cigareto in jo mirno pokadila. Gasilce, ki so prilezli do nje po lesti, je sprejela zelo prijazno. Spustila se je v naročje mladega gasilca, ki jo je odnesel po lesti na tla, kjer se je spremeno izmuznila radovednežem, tako da gasilci niso mogli o njej povedati nič drugega, nego da je bila pijana.

Pomlajevanje v Pragi

Z pomlajevanje so se začeli navduševati tudi Čehi. V praškem sanatoriju dr. Borutke so napravili že štiri pomlajevalne operacije in vse štiri so bile uspešne. Opico omamijo v posebni posodi z etrom, kloroforom in kisikom. Potem jo polože na operacijsko mizo in ji izrežejo spolne žleze. Drugi operater pripravi ta čas za operacijo pacienta, kateremu vtišuje opicje žleze in čez teden dni lahko zapusti bolnico.

Po operaciji nastane v človeškem organizmu zanimiv fiziološki preokret. Človek začno rasti lasje in brke, zobje mu nehajo izpadati in duševno se počuti zelo čilega. Končno se obnovi tudi spolne funkcije. Dr. Voronov ima v svojem sanatoriju paciente iz vseh krajev sveta. Na francoski rivijeri ima veliko opicje farma, kjer goji pavijane. V vseh štirih praških primerih pomlajevanja je šlo za podaljšanje energije na polju duševnega dela.

Modernizacija poštnega prometa

»Leviathan« spada med največje parnike, ki vozijo zdaj med Evropo in Ameriko. Iz Southamtona do Newyorka rabi samo 6 dni. Zato so potniki večnomu bogati trgovci in borzijanci, katerim je draga vsaka ura. Na parniku je seveda brezplačni brzovaj in telefon, kar pa se ne zadostuje potnikom, ki se ne morejo sprijazniti z misljijo, da bi potovali 6 dni po morju, ne da bi pisali svojim znancem pisma in razglednice. Zdaj bo tudi ta nedostatek odstranjen.

Ameriški zdravnik dr. Lytle Adams je namreč izumil aparat, s pomočjo katerega bo lahko letalo sprejemalo potno neposredno s parnikom. Na krovu parnika je jeklen ljik, ki meri v premeru 20 m. Ljik je pritrjen tako, da se lahko obrača na vse strani. Letalo

revolverja — ne potrebujem ga. Toda zavijem vam vrat, čim se gamete. Ste razumeli?

Planil je na drugo stran mize, kjer je stala Rosamunda vsa bleda.

— Je vre v redu, dušica? Je vam storil kaj žalega? Povejte!

Odškinala je z glavo.

— Nič se ni zgodilo. Tako si opomorm. Baš mi je grozil, da ... da ...

Hiro, dragi moi, beživa.

— Da, toda on pojde z namna. Sandy bo že obračunal z njim.

Hepburn je stopil h Colensu. Zgrabil ga je za vrat in stisnil tako, da mu je zaprielo sapo.

— Grozil ste ji, vi ... vi lojop!

— Hepburn je zaškrival z zobmi. Če bi bil tisti hip udaril Colensa, bi se bil lojop zgrudil kakor tričlo drevo.

— Ne grozim vam, pač pa vam zapovedujem.

Zdele se je, da ima Colens namesto oči žareče oglice. Hepburn je videl, kako blodi njegov pogled po izbi. Toda nujnik ni bilo orozja, ki bi klibovalo Hepburnovim pestem.

— Stopite od mize, zvezzem vam roke!

Spomnil se je, da leži pod stopnicami vrn, s katero je bil zvezan Sandy. Prosil je Rosamundo, naj stopi po njo.

Sam je pa stopil h Colensu in mu pogledal v oči.

— Položite roke na hrbot. Žal mi je, da vas moram nadlegovati, toda drugače ne gre. Sedeli boste kraj mene v avtomobilu. Gospodina Greyjeva bo pa šofirala. Opazirjam vas že v naprej, da vas ubijem, če bi hoteli pogebni. Vaša igra ja končana. Prisiljeni boste odpoklicati svoje pajdaše. A jutri vas izročim policiji.

— Roke kvišku, ie urno, lopov, si cer...

Predno je mogel Colenso spregovoriti mu je Hepburn preiskal vse žepe. Odvetnik ni bil oborožen.

— Le držite roke kvišku. Navrhiani

ste pleti nad parnik in spusti 50 m dolgo vrv, na kateri je pritrjena kljuka. Kljuka se spusti v ljik, ki je v zvezri s poštno vrečo. Na poštni vreči je kavelj, ki se avtomatično spoji s kljuko na koncu vrv. To napravo že rabijo na zračni progi Cleveland - Pittsburgh. Izumitelj pravi, da se lahko na ta način letala zlagajoči tudi z bencinom, oljem in živili. S parniku se da spraviti na letalo 100 kg težak tovor. Po Adamsovu mnenju bi se dal na ta način rešiti tudi problem rednega prekoceanskega zračnega prometa. Letalo bi moral imeti na gotovih razdaljah na razpolago parnike, opremljene s tem aparatom.

Koza v restavraciji

Ameriški listi so te dni obširno poročali o vsljivji kozi, ki je zašla v eno najlepšejših čeških restavracij. Koza, po imenu Suzette, je ušla svojemu gospodarju iz staje in krenila je maravnost proti restavraciji. Ameriški listi so te dni obširno poročali o vsljivji kozi, ki je zašla v eno najlepšejših čeških restavracij. Koza, po imenu Suzette, je ušla svojemu gospodarju iz staje in krenila je maravnost proti restavraciji. Najbrž je bila lačna, kajti v restavraciji je takoj skočila na pult in se lotila svežje potice. Gosti so se tako prestrašili bradatega gosta, da so se razbežali na vse strani. Ko je prišel restavrat iz kuhinje, je bilna koza že pojedla potico, zelnato glavo in hlebec kruha. Zadovoljno se je obliževala in ogorčena je bila, ko je hotel restavrat prepodjeti. Zakajda se je vanj takoj temeljito, da je sfrčal skozi steklene vrata na hodnik.

Restavrat je začel klicati na pomagalnika in neko je telefoniral policiji. Prišpel je stražnik, ki pa tudi ni mogel trmatse koze ugnati. Zakajda se je vanj in ga pahnila na hodnik. Telefonari so ponovno na polico in prispevali več stražnikov. Ta čas je bila koza že končala obed in zvečila je papirnate servijete. Podrla je še nekaj napadljivih.

Naše pošte

Ziri, 14. novembra.

Če pravimo naše pošte, ne mislimo tu pošte, ne mislimo tu pošte kot uradov ali poštnega objektu, ki vsebuje poštno opravlja svojo službo v splošno zadovoljnost občinstva. In to na vseh postah v Zirovsko-Poljski dolini. V mislih imamo naše prometne poštne razmere. Te prometne poštne razmere so par let sem vse prej kot primerne in za občinstvo ugodne. Nedostatki, ki temu, po velikih povodovih v dolini, so že davno odstranjeni. Upali smo bili trdno uverjeni, da dobimo že letosno jesen staro poštno zvezdo z Zirov po Poljski dolini v Škofjo Loko kakor smo jo imeli prejšnje čase, zvečer dol, zjutraj ali dopoldne gori. Pri prejšnji, četrtri licitaciji je bil prezel vožnjo pošto od to v navedeni smeri g. Jakob Poljanšek za celo, kakršno plačuje zdaj erar za vožnjo pošte na obe strani t. j. iz Zirov po Logatec in iz Gor. vasi v Škofjo Loko. Vsi smo se tega razveselili upajoč, da vendar enkrat pridemo po rednega in naglega prometa.

Avtopodjetje Poljanšek je vsekoz sošlidno in zanesljivo. Razpolaga z zadostnimi vozili za vse slučaj kakakega defekta. In za slučaj hude zime, visokega snega, bi se preskrbel z zadostnimi konji, da bi promet ne zaostal. Višja poštna uprava pa pogodbi ne odobrila. In zadnjo soboto 9. t. m. je bila nova, peta licitacija, pri kateri pa ni bil nobenega ponudnika več. Čudnega nič, ker vsak se dobro premisli. Pod nizajo ceno kakor je zdaj, sploh ni mogoče prevezeti, če se noč samega sebe popolnoma ugonobiti. Erar plačuje že zdaj, ko pogodbo podaljšuje mesec za mesec nad 100:00 din letno. Naša žirovska pošta

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamku.
Za odgovor znamku - Na upravljanje brez znamke
— odgovarjam — Najmanjši oglas Din 5—

Drva

Dokler traja začeta, prodajam bratove odpadke po 15 Din 100 kg iz skladnišča in po 17 Din 100 kg na žem na vagon. J. Pogačnik, Skofja Loka, kolodvor. 2488

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

Drva, premog, koks pri tvrdki »KURIVO«, Dunajska cesta 33. — Java skladnica (Balkan). Telefon 3434. 2480

Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred Škofijo 15,

nudi budilice (Weckerce) po Din 60.— 3-letno jamstvo. 2307

Klavirje

strokovno ugašuje in popravlja G. JURASEK, Ljubljana, Klučavnica, Št. 3. Mestni trg 22. 92-L

ILIRIJA
drva, oalje

Dame! Dame!

Brezplačni krovni tečaj

večerni in popoldanski za Šivilje, nešivilje, uradnice itd., ki se želijo izobraziti v izdelovanju garderobe, predvsem ZASEBNO KROJNO UČILIŠCE, Ljubljana, Stari trg Št. 19, dne 22. novembra. Ker je za tečaj določeno le gotovo Število učenik, naj se interesentom blagovito čim prej prijaviti. Vptovanje že sedaj.

ILIRIJA
dremsg

Dvonadstropno hišo

lepo, na vogalu, stanovanjskega zakona prost, 5 stanovanj in velika klet za skladnico ali vinsko trgovino, takoj prodam. Sobe so priznavane za pension, v to sveto deloma že opremljene. Vsečen je tudi topi in mizni vodovod, za pension zelo uspešno, ker že ne obstaja tako podjetje. Natančnejše podatke daje K. Breška, Celje Gredičeva ulica 3. 2489

Uvokolesa najboljših svetovnih znakov v vseh izbi zelo posesti. Na koncu vseh modeli otroški vozički, od preprostega do najnovejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znakov Šivaljan strojev najnovejših modelov, dell in pnevmatika. Cenid franko Prodaja na obroku.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Razpis.

Društvo Trgovski dom v Ljubljani razpisuje oddajo

vodovodne instalacije, centralne kurjave in električne instalacije

v palači Trgovskega doma v Simon Gregorčičevi ulici v Ljubljani.

Vsi potrebeni podatki se dobijo od dneva razpisa dalje med uradnimi urami v tajništvu Gremija trgovcev, Beethovnova ulica 10 v Ljubljani.

Ponudbe, ki morajo biti opremljene v zimsko razpisu, je oddati do 28. novembra t. l. do 12. ure opoldne pri gremiju trgovcev v Ljubljani. »Društvo Trgovski dom v Ljubljani.«

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 13. novembra so bile naslednje pri nas kupljene srečke iz-

Din 2000.— 109.790.

Din 800.—	5.713,	5.726,	5.762,	5.753,	7.506,	7.534,	7.569,	17.931,	20.009,
20.013,	20.077,	20.091,	20.095,	20.101,	20.190,	20.195,	30.905,	30.937,	30.945,
30.980,	34.623,	34.624,	34.717,	40.594,	53.414,	53.445,	53.448,	53.458,	53.463,
55.811,	55.866,	58.206,	58.230,	58.288,	58.360,	66.627,	66.656,	66.700,	84.510,
84.576,	84.590,	84.651,	84.673,	91.762,	99.753,	99.808,	99.858,	103.183,	109.831,
109.879,	115.661,	115.698,	120.106,	120.127,	120.161,	120.163,	120.226,	120.234,	120.289,
123.836,	123.859,	123.863,	123.867,	123.894,	123.942,	123.971,	123.983,		

Žrebanje se bo vršilo od 8. decembra vsak dan. — Onim, ki jum bodo srečke izžrebane za malo dobitek, bomo zamenjali srečke za neizžrebane, da jum omogočimo igranje na visoke dobitke. To pa brezvzetno in le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih sreč na razpolago. Izžrebane srečke nam je treba takoj vposlati.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv Petra cesta št. 19.

Nizki drž. uslužbenec
ki poročiti dokle, ki posejuje
škorno nepremično premoženje. —
— mudbe na upravo tega lista pod
Virojuben 2469.

2327

Postrežnico

talesoj sprejemem za čas od pol
do 3. popoldne. Naslov pove d
tega lista. 252

Krojaškega vajence
sprejem za moški atelje Andre
Znidar, Reber Št. 11. 251

Na račun

oddam s 1. decembrom v sredini
Maribora boljšo

restavracijo

kavice z zmudnemu zakonskemu pa
rnu brez otrok, ali dvema gospo
dninsma sestrami starejših let, s
strokovno izobrazbo, pod ugodom
in ipogaji. Pisane ponudbe na
postni predaj Št. 9, Ormož. 2436

2436

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj
ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

Drva, premog, koks

pri tvrdki »KURIVO«, Dunaj

ka cesta 33. — Java skladnica
(Balkan). Telefon 3434.

2480

20odstotne kronske bone

cupuje Puška štedionica, založna

zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

97-L

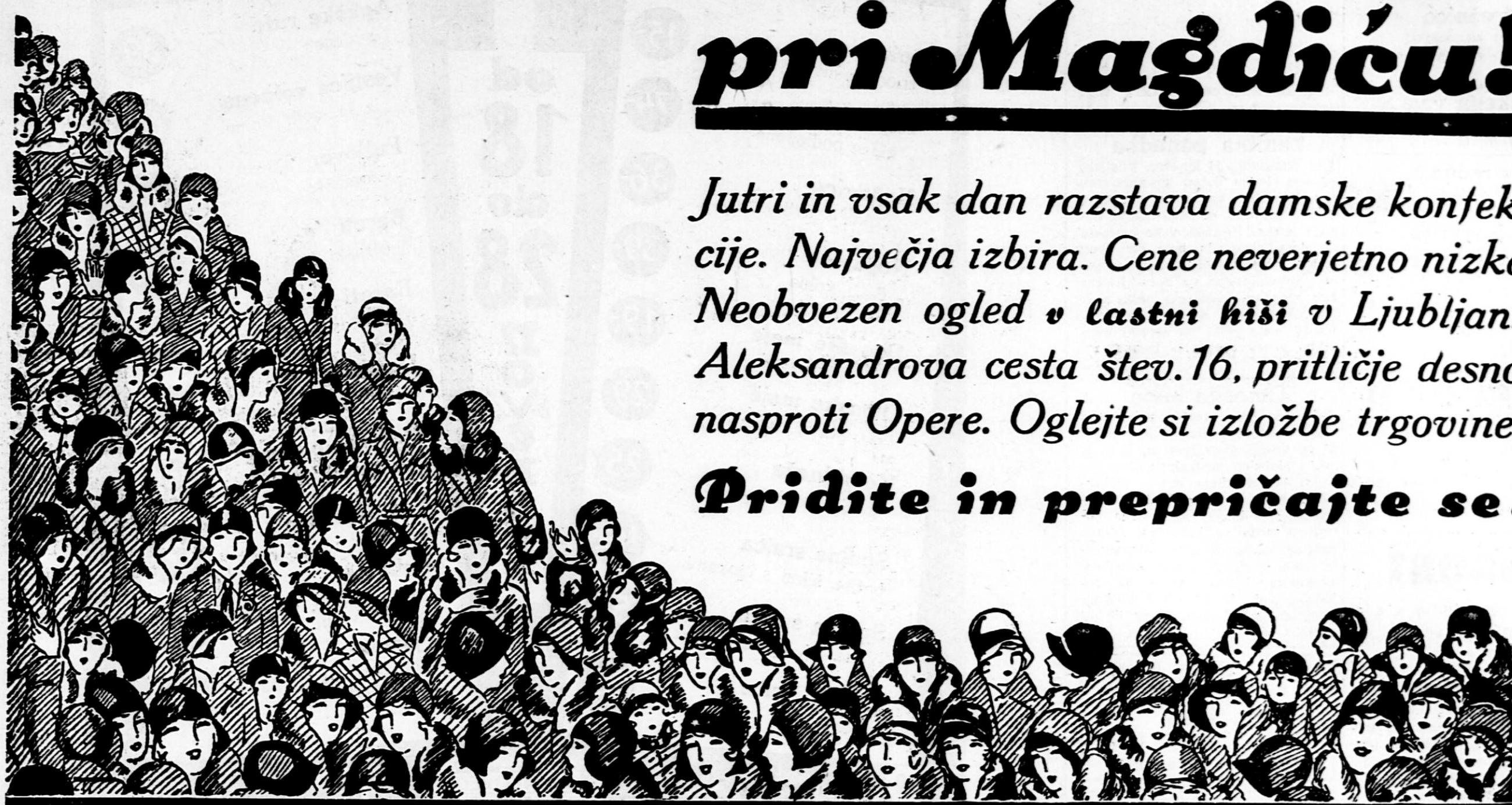
Drva, premog, koks

Vsa Ljubljana

pri Magdiću!

Jutri in vsak dan razstava damske konfekcije. Največja izbira. Cene neverjetno nizke. Neobvezen ogled v lastni hiši v Ljubljani, Aleksandrova cesta štev. 16, pritličje desno, nasproti Operе. Oglejte si izložbe trgovine!

Pridite in prepričajte se!

VSE ZA DAME IN GOSPODE P. MAGDIĆ

Ivan Pakiž,
Ljubljana, Pred Škoľo 18
nudi poročne prstane najcenejše.

Original
LUTZ' peči
peči Monolit
in Ekonomia

Velika zaloga!

Ing. GUZELJ
Ljubljana VII.
Sv. Jerneja c. 5. — Tel. 3252

IZVANREDNA PONUDBA.

Za deževni letni čas pripočemo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

C. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože Immo. Odlično je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrotre, je komodo zložljiva, kakor majhna žepna bela žica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvej trpežna. Želo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za trčanje in sport. — Reklamna cena s posebno kapuco in etuijem samo 70 Din, franko, zacarinjeno, poslana po poštnem povzeti, 2 kosa 138 Din. — Razpošilja A. MARIK, export, PRAHA XII., Londynska 57. (Ce ne bi ugašala, jamicamo zamenjo.)

Naslov natančno napisati.

Orehova jedrca

na d. obno in na debelo nudi

Asim Arslanagić, Sarajevo

za engros pakovano v zabojsih po 25 kg netto, en detail v poštnih zavirkah do 20 kg po ceni 32 za kg.

POŠILJATEV PO POVZETJU.

Opozorilo!

Pri nakupu šivalnih strojev ne glejte na ceno, temveč na najboljšo znamko in to je PFAFF!

Pfaff Šivalne stroje

za rodbino, obrt in industrijo z večletno garancijo, kupite ugodno in tudi na obroke pri tvrdki

IGN. VOK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

ali v podružnici Novo mesto.

Pouk v vezenju brezplačen!

Najboljši brnski blagovi

Zaamčeno čistovolnene moške in damske blagove zadnjih novosti za

Jesensko in zimsko sezijo

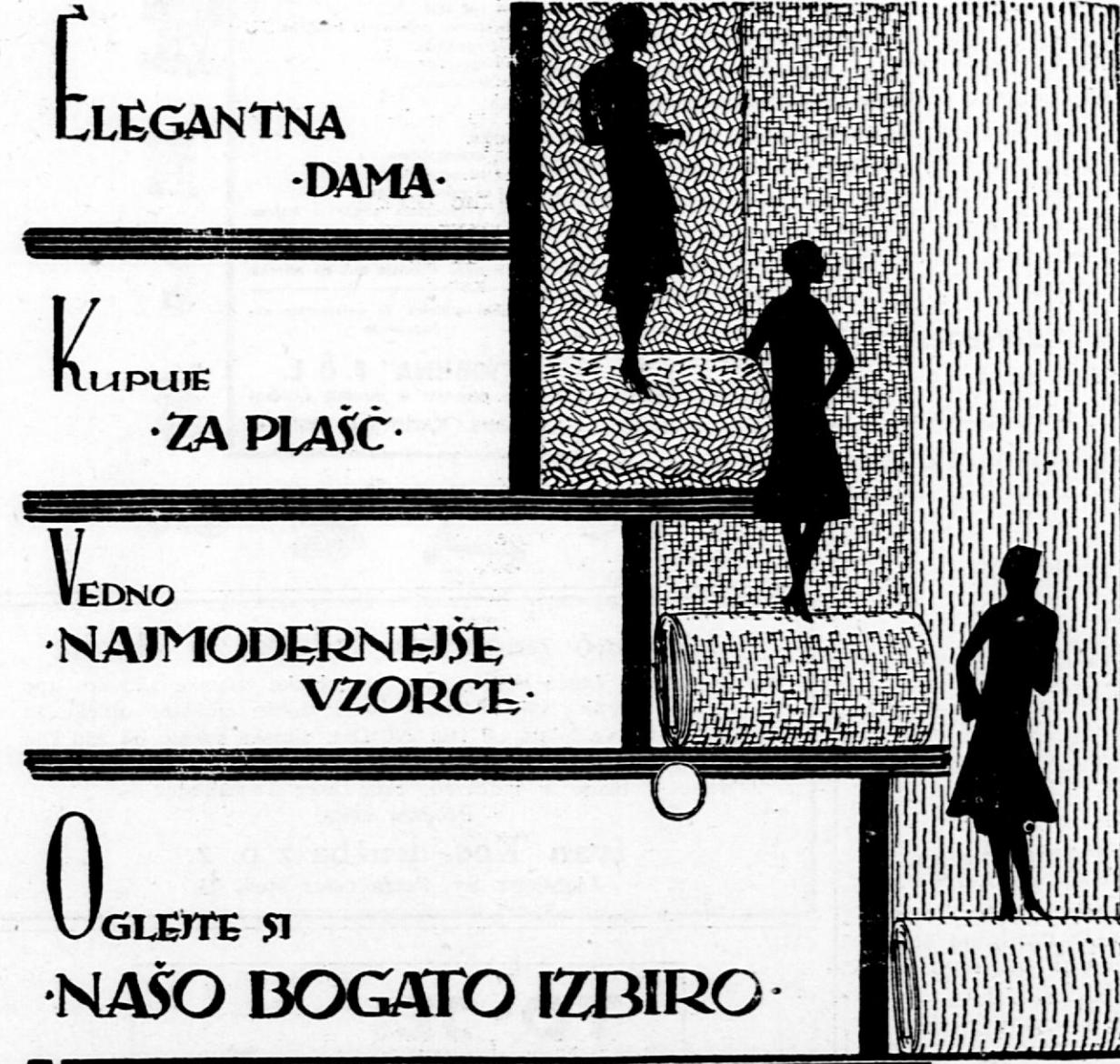
razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNICE SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Češkoslovaška

Največja izbira. Najnižje tvorniške cene. Najsolidnejša izvršitev vseh narocij. Na zahtevo vzorci zastonji in poštnine prosto.

PAZITE na zaščitno znamko „Globus“ kadar kupujete kemikalije za OPALOGRAPH. Zaloga originalnih potrebščin in aparatov pri tvrdki LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Makulaturni papir

kg à Din 4' —
prodaja unraua "Slov. Naroda"

Inseriraite v „Slov. Narodu!“

BREZPOSELNI!

Poslužite se najugodnejše prilike pledinega stroja Walter, ki Vam ga nudi F. KOS v Ljubljani, Židovska ul. 5, s popolnim pakom in najsigurnejšo eksistenco.

„SIDOL“

najboljše sredstvo za čiščenje in poliranje vseh vrst kovin

„SIRAX“

se uporablja za čiščenje celokupnega jedilnega in kuhinjskega pribora, vsakovrstne posode, cinaste, lesene, pločevinaste in emajlirane, kopalne kadi, stopnic i. t. d.

„AZUROL“

najboljše tekoče indigo pлавilo.

Dobivajo se povsod.

Pazite na ime in znamko!

Gritzner, Adler in Kayser

Šivalni stroji ter kolesa so najboljša v materialu. Lepe opreme, ugodni plačilni pogaji - Istotam švicarski pletini stroji

„DUBIED“ edino pri tvrdki

JOSIP PETELINC * LJUBLJANA
OB VODI OLEG REŠERNOVEGA SPOMENIKA TEL. 2913